

Przedmiotowy system oceniania do podręczników *Świat w słowach i obrazach* oraz *Gramatyka i stylistyka* dla klasy 8

Temat lekcji	Teksty literackie, teksty kultury, treści językowe i stylistyczne, formy wypowiedzi	Wymagania			
		KONIECZNE (ocena: dopuszczający)	PODSTAWOWE (ocena: dostateczny)	ROZSZERZONE (ocena: dobry)	DOPEŁNIAJĄCE (ocena: bardzo dobry)
		Uczeń:	Uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	Uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:
1. Jak uczyć się skutecznie? (lekcja godzinna)	<i>Notatka</i> (podręcznik <i>Gramatyka i stylistyka</i> , s. 77–79) notatka, plan, schemat, tabela, mapa myśli	<ul style="list-style-type: none"> • wie, czym jest notatka i jakie powinna mieć cechy; • zapoznaje się z różnymi typami notatek; • opowiada o swoim ulubionym sposobie notowania; • podejmuje próbę sporządzenia notatki hasłowej na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje zalety samodzielnego sporządzania notatek; • sporządza notatkę w formie schematu na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje różne sposoby uzyskiwania zwięzłości i przejrzystości zapisu; • sporządza notatkę w postaci mapy myśli na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje wiadomości z lekcji w postaci mapy myśli; • przedstawia i stosuje swój indywidualny sposób notowania
2. Na tropach przyjemności czytania (lekcja godzinna)	<i>Z przewodnika czytelnika: na tropach przyjemności czytania</i> (s. 7–12) Stanisław Lem, <i>Dzienniki gwiazdowe. Podróż dwudziesta</i> (fragment, s. 10) narrator, styl odbioru Norman Rockwell, <i>Willie Gillis w college'u</i> , 1946 (s. 9)	<ul style="list-style-type: none"> • czyta tekst <i>Z przewodnika czytelnika: na tropach przyjemności czytania</i>; • potrafi wskazać cztery etapy obcowania z tekstem kultury; • widzi związek komentarza do fragmentu utworu Lema z przeczytanym tekstem; • ogląda obraz, dzieli się wrażeniami 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje i objaśnia cztery etapy obcowania z tekstem kultury; • rozumie komentarz do tekstu Lema, dzieli się swoimi wrażeniami; • opisuje obraz, wypowiada się o nim w kontekście czytelnictwa 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje cztery etapy obcowania z tekstem kultury przy odbiorze utworu Lema; • zgadza się z proponowanym komentarzem do tekstu Lema lub z nim polemizuje; • wypowiada i uzasadnia swoje zdanie na temat obrazu i możliwości jego wykorzystania w kampanii promującej czytelnictwo; • notuje swoje wrażenia dotyczące lektury dalszego ciągu opowiadania Lema 	<ul style="list-style-type: none"> • zgadza się lub polemizuje z proponowanym komentarzem do tekstu Lema, proponuje swoje odczytanie; • szeroko komentuje wymowę obrazu i możliwości jego wykorzystania w kampanii promującej czytelnictwo; • zapisuje swój komentarz do tekstu w postaci wewnętrznej mowy czytelnika
Sprawdzian diagnostyczny na rozpoczęcie nauki w klasie 8 i jego omówienie (dwie godziny lekcyjne)					

AUTORKA: Anna Syguła

<p>3. Czego pragną rzeczy? (Jerzy Liebert, <i>O rzeczach</i>) (lekcja godzinna)</p>	<p>Jerzy Liebert, <i>O rzeczach</i> (s. 230–231) Jerzy Liebert – biogram (s. 230) inwokacja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z informacjami o autorze; • czyta wiersz głośno i wyraźnie; • określa sytuację liryczną w wierszu; • odczytuje dosłowne znaczenia przedstawionej sytuacji; • nazywa uczucia podmiotu lirycznego; • określa nastrój wiersza, korzystając z podanego słownictwa 	<ul style="list-style-type: none"> • określa temat wiersza; • odczytuje metaforyczny sens przedstawionej sytuacji; • charakteryzuje osobę mówiącą; • interpretuje tytuł wiersza; • wyjaśnia, czym jest inwokacja 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje przesłanie wiersza; • ocenia sytuację liryczną; • uzasadnia istnienie metaforycznego sensu przedstawionej sytuacji; • proponuje alternatywny tytuł utworu; • stosuje definicję inwokacji w odniesieniu do wiersza Lieberta 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia pogłębioną interpretację wiersza w odniesieniu do własnych odczuć i doświadczeń; • objaśnia, w jaki sposób uznanie utworu za rozbudowaną inwokację może wpłynąć na jego wymowę
<p>4. Jak czytać poezję? (lekcja godzinna)</p>	<p><i>Przepis na interpretację</i> (s. 200–202) Bolesław Leśmian, <i>Kochankowie</i> (s. 200) liryka, interpretacja wiersza</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta uważnie tekst z podręcznika; • wypisuje najważniejsze pytania dotyczące interpretacji utworu lirycznego; • podejmuje próbę określenia tematu wiersza Leśmiana 	<ul style="list-style-type: none"> • próbuje wyodrębnić podstawowe działania związane z interpretacją utworu lirycznego; • analizuje rysunek koła interpretacyjnego; • ma świadomość, że utwór może być interpretowany w różny sposób; • wskazuje charakterystyczne cechy wiersza <i>Kochankowie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia główne działania związane z interpretacją utworu lirycznego; • wyjaśnia, dlaczego jeden utwór może być różnie interpretowany; • dostrzega wpływ budowy i języka wiersza <i>Kochankowie</i> na sposób jego odczytania 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, na czym polega i jak przebiega interpretacja utworu lirycznego; • przedstawia własną interpretację wiersza Leśmiana z wykorzystaniem rysunku koła interpretacyjnego
<p>5. Poetycka wizja stworzenia świata (<i>Przypowieść Krzysztofa Kamila Baczyńskiego</i>) (lekcja godzinna)</p>	<p>Krzysztof Kamil Baczyński, <i>Przypowieść</i> (s. 238–240) przypowieść, kontekst, symbol, motyw</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się ze wskazówkami dotyczącymi czytania utworu poetyckiego; • dzieli się wrażeniami wynikającymi z lektury wiersza; • odtwarza etapy procesu powstawania świata w utworze; • wymienia elementy natury stworzonej przez Boga 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa swoje wrażenia po lekturze wiersza; • dostrzega w tekście nawiązanie do Biblii; • charakteryzuje Boga na podstawie wiersza; • wyodrębnia obrazy poetyckie i dostrzega ich metaforyczny charakter; • wskazuje i nazywa środki poetyckie służące plastyczności obrazu; • odtwarza sposób, przyczyny i cel stworzenia człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje osobę mówiącą w wierszu, określa jej stosunek do świata; • wskazuje i nazywa środki poetyckie służące ukazaniu dynamiki; • przypomina znaczenie terminu <i>przypowieść</i>; • określa, w jaki sposób tytuł wiersza wpływa na jego rozumienie; • wyjaśnia, jakie refleksje o człowieku przekazuje utwór Baczyńskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje świat wykreowany przez Boga, nazywa jego cechy; • wyjaśnia sposób wykorzystania wątków biblijnych i ich funkcje w wierszu; • porównuje obraz Boga z jego wizerunkami zawartymi w innych tekstach kultury; • dokonuje przekształcenia wiersza na tekst prozatorski

AUTORKA: Anna Syguła

<p>6. Pierwsze sprzeniewierzenie i jego konsekwencje. Biblia – Wygnanie z raju (lekcja godzinna)</p>	<p><i>Wygnanie z Raju</i> – fragment Starego Testamentu (s. 14–19) Księga Rodzaju symbol, wąż jako postać mitologiczna, streszczenie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta informacje na temat Księgi Rodzaju i Księgi Wyjścia; • klasyfikuje przeczytany tekst jako fragment Biblii; • wymienia w kolejności najważniejsze wydarzenia tekstu; • wskazuje realistyczne elementy świata przedstawionego; • zapoznaje się ze wskazówkami dotyczącymi czytania Biblii; • podejmuje próbę streszczenia tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pochodzenia słowa <i>Biblia</i>; • krótko streszcza przebieg wydarzeń; • określa tematykę tekstu; • określa elementy świata przedstawionego, odwołując się do tekstu; • cytuje zdanie charakteryzujące węża oraz słowa Boga zapowiadające los Adama i Ewy; • tworzy z rozsypanki frazeologizmy; • streszcza tekst 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje motywy i konsekwencje działań bohaterów; • podaje znaczenia utworzonych frazeologizmów; • wyjaśnia przenośne znaczenia poszczególnych elementów świata przedstawionego; • redaguje streszczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje elementy świata przedstawionego o charakterze symbolicznym, komentuje je; • wymienia cechy charakterystyczne dla tekstów biblijnych
<p>7. Wyprawa do raju ze Zbigniewem Herbertem (lekcja godzinna)</p>	<p>Zbigniew Herbert, <i>Sprawozdanie z raju</i> (s. 268–270) ironia, motyw raju, sprawozdanie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z informacjami dotyczącymi słowa <i>raj</i>; • wskazuje w wierszu elementy rajskie i ziemskie; • wskazuje środki poetyckie; • podejmuje próbę wypowiedzi na rzeczywistości przedstawionej w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje synonimy słowa <i>raj</i>; • dostrzega ironiczny wydźwięk tytułu; • nazywa emocje, uczucia i refleksje osoby mówiącej w wierszu; • wybiera spośród podanych hipotezę interpretacyjną 	<ul style="list-style-type: none"> • przypomina znaczenia związane z biblijnym motywem raju; • interpretuje tytuł, omawiając zawarte w nim sprzeczności; • interpretuje charakter opisanego rzeczywistości; • uzasadnia wybór hipotezy interpretacyjnej; • określa funkcje użytych środków poetyckich; • pisze tekst sprawozdania, odwołując się do wizji raju zawartego w Biblii i <i>Katechizmie Kościoła Katolickiego</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenia metafory zawartej w ostatnim wersie utworu Herberta; • omawia rolę ironii w kontekście wiersza; • porównuje język <i>Katechizmu...</i> i utworu Herberta; • wykorzystuje kontekst historyczny w interpretacji utworu; • porównuje funkcjonowanie motywu raju w wierszu Herberta, Biblii i <i>Katechizmie Kościoła Katolickiego</i>; • tworzy tekst ironiczny, będący sprawozdaniem z współczesnego raju
<p>8. Pytania do Boga w wierszu Jarosława Marka Rymkiewicza <i>Ogród w Milanówku, pieśń nocnego wędrowca</i></p>	<p>Jarosław Marek Rymkiewicz, <i>Ogród w Milanówku, pieśń nocnego wędrowca</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z informacjami o poecie; • dzieli się wrażeniami na temat rytmiczności wiersza; 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega obecność motywu ogrodu w utworze Rymkiewicza; • charakteryzuje osobę 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia wybór określeń dotyczących charakteru wiersza; • określa podobieństwa 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie <i>paralelizm składniowy</i>, odnosi je do utworu; • określa dosłowne

AUTORKA: Anna Syguła

<p>wędrowca (lekcja godzinna)</p>	<p>(s. 282–284) Jarosław Marek Rymkiewicz – biogram (s. 282) poezja refleksyjna, pieśń, dwuwers, paralelizm składniowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> określa charakter utworu, wybierając właściwe spośród podanych formuł; wskazuje w wierszu fragmenty o niedosłownym znaczeniu; wybiera wersy, w których ujawnia się osoba mówiąca w wiersza 	<p>mówiącą w wierszu;</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sytuację liryczną ukazaną przez poetę; wypowiada się na temat niedosłownych znaczeń tekstu; wskazuje środki służące budowie rytmiczności wiersza; wyjaśnia pojęcia <i>dwuwers</i> i <i>pieśń</i>, odnosi je do utworu Rymkiewicza 	<p>i różnice między odbiorcami słów wiersza;</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia ukazane w wierszu relacje między człowiekiem, naturą i Bogiem; uzasadnia refleksyjny charakter wiersza 	<p>i przerośne znaczenia problemu istnienia lub nieistnienia Boga;</p> <ul style="list-style-type: none"> proponuje własne odczytanie wiersza, obejmujące sensy dosłowne i niedosłowne
<p>9. Jak mówić i pisać poprawnie? Różne odcienie poprawności językowej (lekcja dwugodzinna)</p>	<p><i>Norma językowa</i> (podręcznik <i>Gramatyka i stylistyka</i>, s. 62–67) norma językowa, norma wzorcowa, norma użytkowa; błąd językowy, klasyfikacja błędów językowych (błąd: fleksyjny, składniowy, frazeologiczny, słowotwórczy, leksykalny, stylistyczny, fonetyczny)</p>	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, czego dotyczy norma językowa; wie, jakie są konsekwencje naruszenia normy językowej; wie, gdzie można znaleźć poprawne formy językowe; korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, czym jest norma językowa; wie, kto jest twórcą normy językowej; rozdziela użytkową i wzorcową normę językową; definiuje pojęcie błędu językowego; wie, jakie są przyczyny powstawania błędów językowych; dostrzega w wypowiedziach błędy językowe 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje podstawowe kryteria poprawnościowe; nazywa różne typy błędów językowych, podaje ich przykłady; klasyfikuje wyrazy i formy na użyte zgodnie z normą wzorcową i użytkową; korzysta z internetowej poradni językowej; poprawia błędy językowe, korzystając z różnych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> klasyfikuje błędy językowe; wyjaśnia mechanizm powstawania błędów językowych
<p>10. Wędrowka jako metafora ludzkiego życia (lekcja godzinna)</p>	<p><i>Wędrowka do Ziemi Obiecanej</i> – fragmenty Starego Testamentu (s. 26–31) mapa wędrowki Abrahama i jego ludu (s. 27) motyw podróży / wędrowki, topos, scenariusz</p>	<ul style="list-style-type: none"> zapoznaje się z informacjami na temat Księgi Rodzaju i Księgi Wyjścia; wymienia występujące w tekście ważne postacie i miejsca; zapisuje w punktach przebieg wędrowki Izraelitów, korzystając z mapki; odpowiada na pytania, cytując odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o kolejnych etapach wędrowki; określa formę słów skierowanych do bohatera, wykorzystując podane słownictwo; odnajduje w tekście motywy 	<ul style="list-style-type: none"> omawia związki między kolejnymi etapami wędrowki; dostrzega przerośny sens wędrowki Izraelitów; opowiadając o kolejnych etapach wędrowki, opisuje miejsca i charakteryzuje postaci; wyjaśnia znaczenie zwrotów i wyrażeń wywodzących się z Biblii; rozumie pojęcie toposu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje i omawia elementy symboliczne w historii Abrahama i wędrowce jego ludu; omawia historyczny i kulturowy kontekst dzieła; wskazuje i objaśnia wybrane toposy; opracowuje fragment scenariusza w formie opowiadania

<p>11. Świat i człowiek w <i>Stepach akemańskich</i> Adama Mickiewicza (lekcja godzinna)</p>	<p>Adam Mickiewicz, <i>Stepy akemańskie</i> (s. 212–214) sonet, obraz poetycki, motyw wędrowca</p>	<ul style="list-style-type: none"> określa temat i nastrój utworu; wydobywa z tekstu informacje pozwalające zidentyfikować ukazaną w nim przestrzeń; wskazuje formy gramatyczne służące ujawnianiu się podmiotu mówiącego; określa sytuację, w jakiej znajduje się osoba mówiąca; zna pojęcie sonetu 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa cechy ukazanej przestrzeni; opisuje uczucia i emocje osoby mówiącej; dostrzega w tekście odwołania do różnych zmysłów; wyodrębnia w utworze część opisową i refleksyjną; wskazuje i nazywa wykorzystane przez poetę środki stylistyczne; rozpoznaje sonet 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcje środków poetyckich zastosowanych w opisie przestrzeni; rozpoznaje w tekście motyw wędrowca, określa dosłowne i przenośne znaczenie jego wędrowki; analizuje budowę wersyfikacyjną tekstu; wyodrębnia w utworze cząstki kompozycyjne; wskazuje w wierszu cechy sonetu 	<ul style="list-style-type: none"> komentuje poetycki obraz przestrzeni; wskazuje związki między obrazem natury a stanem psychicznym osoby mówiącej; omawia relacje między częściami kompozycyjnymi utworu; przygotowuje propozycję scenariusza filmu opartego na tekście wiersza
<p>12. W rybackiej wiosce koło Hawany (lekcja godzinna) 13. Metaforyczny sens walki starego rybaka z oceanem (lekcja godzinna) 14. „Człowieka można zniszczyć, ale nie pokonać” (lekcja godzinna)</p>	<p>Ernest Hemingway, <i>Stary człowiek i morze</i> (lektura do przeczytania w całości) <i>Stary człowiek i morze</i> – zadania do lektury (s. 112–114) Ernest Hemingway – biogram (s. 111) opowiadanie, wstęp (ekspozycja), rozwinięcie, zakończenie rozprawka, monolog wewnętrzny</p>	<ul style="list-style-type: none"> zapoznaje się z informacjami na temat Ernesta Hemingwaya; opowiada o swoich wrażeniach czytelniczych; określa czas i miejsce akcji; wyróżnia bohaterów; wypowiada się na temat bohaterów; nazywa cechy charakteru bohatera; przedstawia przebieg wydarzeń; zna cechy opowiadania; cytuje zdania o charakterze sentencji 	<ul style="list-style-type: none"> określa tematykę i problematykę utworu; opowiada o relacjach łączących bohaterów; wyróżnia i nazywa wątki utworu; odnajduje w tekście motyw morza i podróży; omawia kompozycję utworu Hemingwaya; rozpoznaje, że <i>Stary człowiek i morze</i> to opowiadanie; redaguje na podstawie utworu Hemingwaya dialog lub opowiadanie 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje głównego bohatera, uzasadniając swe opinie za pomocą odpowiednich cytatów z tekstu; podaje cechy opowiadania jako gatunku epickiego; wskazuje i nazywa etapy akcji; rozwija w kilku zdaniach wybraną sentencję; proponuje inne tytuły dla obrazu, uzasadniając swoje zdanie; redaguje monolog wewnętrzny lub rozprawkę zgodnie z podanymi wskazówkami 	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje ukryte znaczenia dotyczące postaci; wyjaśnia symboliczne znaczenie motywu morza i podróży; interpretuje tytuł; porównuje bohatera z postacią Syzyfa; porównuje losy bohaterów różnych utworów
<p>15. Jak rozstrzygnąć wątpliwości, czyli hipoteza i kontrargument (lekcja godzinna)</p>	<p><i>Świat nie jest czarno-biały, czyli hipoteza i kontrargument</i> (s. 188–190) teza, hipoteza, argument, kontrargument</p>	<ul style="list-style-type: none"> wie, czym jest teza, a czym hipoteza; formułuje argumenty; wie, czym jest kontrargument 	<ul style="list-style-type: none"> zestawia tezę z tezą przeciwną; zestawia w prosty sposób argumenty z kontrargumentami 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje hipotezy dotyczące wskazanych problemów; sygnalizuje odpowiednimi zwrotami wprowadzenie kontrargumentów 	<ul style="list-style-type: none"> świadome stosuje zwroty językowe sygnalizujące hipotetyczność sądów; świadomie komponuje w wypowiedzi argumenty i kontrargumenty

<p>16. O co nas pytają wielcy filozofowie? O podróż! (lekcja godzinna)</p>	<p>Leszek Kołakowski, <i>Mini-wykłady o maxi-sprawach: O podróżach</i>, fragmenty (s. 183–187) Leszek Kołakowski – biogram (s. 182) środki retoryczne, pytanie retoryczne, antyteza, problem, argument, wniosek, wykład popularnonaukowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta informacje o autorze; • czyta tekst, wyszukując potrzebne informacje; • wyodrębnia w tekście wstęp, rozwinięcie i zakończenie; • cytuje fragment będący definicją podróży, odtwarza go własnymi słowami 	<ul style="list-style-type: none"> • określa zawartość treściową wstępu, rozwinięcia, zakończenia; • charakteryzuje język tekstu; • przytacza za tekstem charakterystyczne cechy podróży; • wypowiada się na temat tytułu utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w tekście przykłady antytezy i pytania retorycznego; • wyodrębnia w tekście problem, argumenty, wnioski; • wskazuje przyczyny, dla których człowiek decyduje się wyruszyć w podróż; • kwalifikuje tekst Kołakowskiego do wybranego typu wypowiedzi; uzasadnia decyzję; • tworzy tekst, będący zbiorem myśli na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję zastosowanych w tekście środków retorycznych; • odtwarza kompozycję tekstu jako wykładu popularnonaukowego; • odtwarza tok myślowy zawarty w tekście; • pisze rozprawkę na zadany temat
<p>17. Poetyckie lato w Piosence Krzysztofa Kamila Baczyńskiego (lekcja godzinna)</p>	<p>Krzysztof Kamil Baczyński, <i>Piosenka</i> (s. 235–236) Krzysztof Kamil Baczyński – biogram (s. 234) porównanie, epitet, metafora, motyw wędrówki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z informacjami na temat Krzysztofa Kamila Baczyńskiego; • opowiada o swoich wrażeniach czytelniczych; • wskazuje w wierszu sformułowania, które można odczytać w sposób dosłowny; • wskazuje w tekście epitety, porównania, metafory; • określa czas i miejsce, którego dotyczą słowa wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje informacje na temat podmiotu lirycznego; • wymienia elementy tworzące obraz poetycki; • wskazuje w tekście elementy przedstawione w sposób przenośny, podejmuje próbę ich odczytania; • rozpoznaje i nazywa stany uczuciowe; • dostrzega w tekście motyw wędrówki 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje możliwe przyczyny powstania utworu; • cytuje fragmenty ujawniające upływ czasu; • nazywa cechy świata opisanego w wierszu; • opisuje ilustrację, jaką można by stworzyć do wiersza; • redaguje kilkudzaniową refleksję na temat motywu wędrówki 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia funkcję zastosowanych przez poetę środków stylistycznych; • wnikliwie objaśnia znaczenia metafor; • formułuje pogłębioną refleksję na temat motywu wędrówki
<p>18. Głoska, litera, sylaba (lekcja godzinna)</p>	<p><i>Co to jest fonetyka?, Głoska i litera, Sylaba, Budowa narządów mowy. Klasyfikacja głosek</i> (podręcznik <i>Gramatyka i stylistyka</i>, s. 8–10, 12–17) głoska, litera, sylaba, znaki diakrytyczne, narządy mowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wie, czym są: głoska, litera, spółgłoska, spółgłoska, sylaba; • rozróżnia spółgłoski i samogłoski, wskazuje je w wyrazach; • oznacza miękkość głosek; • dzieli wyrazy na litery i głoski; • dzieli wyrazy na sylaby; • wyjaśnia, czym jest sylaba; • podaje sposoby (wraz 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia różnicę między głoską a literą; • wypisuje pary liter oznaczających jedną głoskę; • podkreśla w podanych wyrazach głoskę <i>i</i> będącą tylko zmiękczeniem poprzedzającej ją spółgłoski; • dzieli głoski na: dźwięczne i bezdźwięczne, twarde i miękkie, ustne i nosowe; 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym zajmuje się fonetyka; • objaśnia różnicę między spółgłoskami a samogłoskami; • podaje przykłady wyrazów, w których liczba głosek jest równa liczbie liter lub liczba głosek jest mniejsza niż liczba liter; • dokonuje klasyfikacji głosek; • objaśnia funkcje różnych 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia zgłoskotwórczą i zmiękczącą funkcję litery <i>i</i> w zależności od jej pozycji w wyrazie; • omawia proces powstawania różnych głosek; • objaśnia, jak powstają głoski dźwięczne i bezdźwięczne, twarde i miękkie, ustne i nosowe; • wyjaśnia zjawisko

AUTORKA: Anna Syguła

		z przykładami) graficznego oznaczania miękkości głosek	<ul style="list-style-type: none"> • dzieli wyrazy na głoski; • wymienia narządy mowy biorące udział w procesie wymawiania różnych głosek; • rozróżnia dwa rodzaje sylab 	<p>narządów mowy w procesie artykułowania głosek;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: sylaba otwarta, sylaba zamknięta; • określa funkcję litery <i>i</i> 	zgłoskotwórczości
19. Inaczej mówimy, inaczej piszemy (lekcja dwugodzinna)	<i>Upodobnienia fonetyczne, Pisownia przedrostków zakończonych na spółgłoskę, Uproszczenia grup spółgłoskowych</i> (podręcznik <i>Gramatyka i stylistyka</i> , s. 18–23) upodobnienie fonetyczne pod względem dźwięczności (międzywyrazowe / wewnątrzwyrazowe, postępowe / wsteczne, ubezdźwięcznienie, udźwięcznienie), uproszczenie grupy spółgłoskowej, utrata dźwięczności w wygłosie	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że istnieją różnice między wymową a pisownią słów, wskazuje ich przykłady; • wie, które narządy mowy biorą udział w powstawaniu głosek 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje upodobnienia fonetyczne pod względem dźwięczności; • dzieli upodobnienia fonetyczne na udźwięcznienia i ubezdźwięcznienia; • poprawnie zapisuje słowa, w których występują różnice między wymową a pisownią 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, skąd się biorą upodobnienia pod względem dźwięczności; • definiuje upodobnienia wewnątrzwyrazowe i międzywyrazowe, postępowe i wsteczne; • rozpoznaje podstawowe rodzaje upodobnień głosek; • objaśnia zjawisko ubezdźwięcznienia w wygłosie 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia mechanizm powstawania upodobnień fonetycznych; • rozpoznaje zjawiska fonetyczne związane z różnicami między wymową a pisownią słów
20. Potop – najstarsza plaga ludzkości? (lekcja godzinna)	<i>Dzieje Noego, Potop</i> – fragmenty Starego Testamentu (s. 20–25) motyw potopu, motyw arki, Arka Przymierza, symbol	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia w kolejności najważniejsze wydarzenia tekstu; • przedstawia i krótko charakteryzuje Noego; • wskazuje realistyczne elementy świata przedstawionego; • zna znaczenie słowa <i>arka</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko streszcza przebieg wydarzeń; • odtwarza polecenia i ostrzeżenia skierowane przez Boga do Noego; • wskazuje symboliczne elementy świata przedstawionego 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje przebieg wydarzeń z tekstu biblijnego i tekstów mitów; • określa relacje między Bogiem a Noem; • przypomina definicję motywu, wskazuje istotne motywy z tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje elementy świata przedstawionego o charakterze symbolicznym; • wyjaśnia symboliczny sens przymierza zawartego przez Boga z Noem; • podaje przykłady utworów literackich, filmowych, w których zostały wykorzystane motywy z tekstu biblijnego, wyjaśnia ich rolę w utworach
21. Reportaż z czekania na potop (Michał Olszewski, Życie przed potopem)	Michał Olszewski, <i>Życie przed potopem</i> (s. 150–158) reportaż, fikcja, literatura	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z informacjami na temat autora; • wyszukuje w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia portrety bohaterów reportażu; • wyszukuje w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • sporządza mapę lub rysunek, odwołując się do informacji zawartych w tekście; 	<ul style="list-style-type: none"> • gromadzi informacje na temat obecnej sytuacji w Świnnej Porębie;

AUTORKA: Anna Syguła

(lekcja dwugodzinna)	faktu, sprawozdanie	<p>potrzebne informacje;</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę tekstu <i>Życie przed potopem</i>; • wypowiada się na temat pracy autora reportażu; • zapoznaje się z definicją reportażu 	<p>fragmenty świadczące o bezstronności lub zaangażowaniu autora;</p> <ul style="list-style-type: none"> • komentuje fragmenty przywołujące wypowiedzi bohaterów reportażu; • wypowiada się na temat tytułu reportażu; • wypowiada się na temat celu tworzenia reportażu 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia opinię o bezstronności lub zaangażowaniu autora; • formułuje argumenty na podstawie tekstu; • wskazuje elementy różnych gatunków obecne w reportażu Olszewskiego; • określa motywacje bohaterów; • udowadnia, że tekst jest reportażem; • określa związek tytułu z motywem potopu; • zbiera informacje do reportażu zatytułowanego <i>Dzień ósmoklasisty</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia wynikające z lektury tekstu Olszewskiego refleksje na temat świata i ludzi; • redaguje reportaż
<p>22. Kiedy Polak nie zrozumie Polaka? Odmiany regionalne polszczyzny (lekcja dwugodzinna)</p>	<p><i>Dialekt, dialektyzmy i dialektyzacja języka</i> (podręcznik <i>Gramatyka i stylistyka</i>, s. 44–47) dialekt, gwara, dialektyzm, dialektyzacja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia rejony Polski, w których zachowały się dialekty; • wyjaśnia własnymi słowami, czym jest dialektyzm; • wyjaśnia znaczenia dialektyzmów na podstawie przypisów 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i wskazuje na mapie terytorialny zasięg głównych dialektów polskich; • rozróżnia pojęcia: dialekt i gwara; • rozumie, na czym polega dialektyzacja; • dostrzega dialektyzmy w tekstach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego dialekt kaszubski ma status języka narodowego; • określa podstawowe cechy polskich dialektów; • wyjaśnia, czym jest mazurzenie; • zastępuje dialektyzmy wyrazami zaczerpniętymi z języka literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy gwary podhalańskiej; • wyjaśnia przyczyny posługiwania się przez pisarzy zabiegiem dialektyzacji; • wskazuje w tekstach podstawowe cechy różnych dialektów
<p>23. Fonetyka pomaga pisać poprawnie (lekcja godzinna)</p>	<p><i>Podstawowe zasady przenoszenia wyrazów, Pisownia przedrostków zakończonych na spółgłoskę</i> (podręcznik <i>Gramatyka i stylistyka</i>, s. 10, 21)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dzieli wyraz na sylaby; • zna i stosuje zasady dzielenia wyrazów przy przenoszeniu 	<ul style="list-style-type: none"> • zna i poprawnie stosuje zasady ortograficzne dotyczące pisowni liter oznaczających samogłoski nosowe; • poprawnie przenosi do następnego wiersza wyrazy z przedrostkami oraz wyrazy jednosylabowe; • zna i stosuje poprawną pisownię przedrostków <i>z-</i>, <i>wz-</i> oraz <i>bez-</i>, <i>nad-</i>, <i>ob-</i>, <i>pod-</i>, 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisuje wyrazy z podwójną spółgłoską, przenosząc je do następnego wiersza; • stosuje poprawną pisownię znaku dzielenia wyrazu (łącznika); 	<ul style="list-style-type: none"> • układa dyktando, stosując poznane reguły ortograficzne

AUTORKA: Anna Syguła

			<i>przed-, roz-, w-</i>		
24. O zasadach akcentowania (lekcja godzinna)	<i>Akcent wyrazowy</i> (podręcznik <i>Gramatyka i stylistyka</i> , s. 24–25) akcent wyrazowy	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia własnymi słowami, czym jest akcent; • ma świadomość konieczności poprawnego akcentowania wyrazów; • wie, że akcent w języku polskim jest stały i pada zwykle na przedostatnią sylabę; • poprawnie akcentuje wyrazy ze stałym akcentem 	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje akcent; • na ogół poprawnie akcentuje wyrazy 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje reguły akcentowania wyrazów w języku polskim; • wskazuje przykłady wyrazów, w których akcent pada na trzecią lub czwartą sylabę od końca; • poprawnie akcentuje wyrazy; • wymienia grupy wyrazów nieposiadające samodzielnego akcentu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i omawia grupy wyrazów akcentowanych w polszczyźnie inaczej; • wskazuje przykłady wyrazów mających akcent wariantywny; • poprawnie akcentuje zestroje akcentowe;
25. Na czym polega współczesny potop? (lekcja godzinna)	Pierre Lévy, <i>Drugi potop</i> (s. 159–165) metafora, symbol, arka, publicystyka, artykuł, artykuł naukowy, artykuł popularnonaukowy	<ul style="list-style-type: none"> • czyta informacje o autorze; • czyta tekst, wyszukując potrzebne informacje; • przypomina najważniejsze elementy świata przedstawionego z biblijnej opowieści o potopie; • wskazuje w tekście Lévy’ego nawiązania do Biblii; • na podstawie tekstu krótko charakteryzuje rzeczywistość informacyjną 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w biblijnej opowieści elementy o charakterze symbolicznym; • wyodrębnia z tekstu komentarze autora do fragmentów Biblii; • na podstawie tekstu wymienia szanse i zagrożenia związane z życiem w rzeczywistości informacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia symboliczne znaczenia elementów biblijnej opowieści; • wyjaśnia, czemu służą przywołane fragmenty Biblii i komentarze do nich; • wskazuje w tekście tezę autora zawierającą diagnozę współczesnego świata 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia biblijny motyw potopu i jego kulturowe znaczenia; • przygotowuje propozycję rysunku oddającego sens wskazanego fragmentu; • formułuje wnioski dotyczące problematyki tekstu; • rozpoznaje tekst jako artykuł prasowy, określa jego tematykę i problematykę; • wyraża własną opinię związaną z przedstawianą przez tekst problematyką
26. Jak sprawić, by wypowiedź była spójna? (lekcja godzinna)	<i>Czytelnika zwykle złości, kiedy w tekście brak spójności</i> (s. 166–171) Pierre Lévy, <i>Drugi potop</i> (s. 159–165) spójność, struktura znaczeniowa, wskaźniki zespolenia, akapit, tok myślenia (wywód), rozprawka	<ul style="list-style-type: none"> • czyta tekst ze zrozumieniem; • dopasowuje tytuły do poszczególnych akapitów tekstu <i>Drugi potop</i>; • dzieli tekst na segmenty odpowiadające wskazanym częściom; • tworzy spójny tekst z zaprezentowanych fragmentów; • zna pojęcia: <i>wskaźniki zespolenia, spójność, akapit</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia sposób uporządkowania zaprezentowanych fragmentów; • przekształca tekst, usuwając z niego oznaki niespójności; • uzupełnia tekst wskaźnikami zespolenia wybranymi spośród podanych; • rozumie pojęcia: <i>wskaźniki zespolenia, spójność, akapit,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje i uzasadnia wybór kryterium, zgodnie z którym porządkuje zaprezentowane fragmenty; • opisuje i uzasadnia zabiegi służące usuwaniu niespójności w tekście; • podaje przykłady wskaźników zespolenia; • przekształca tekst rozprawki, używając innej tezy oraz 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia przekształcenia dokonane w tekście rozprawki; • układa tekst rozprawki, używając wybranych argumentów w funkcji kontrargumentów oraz przekształcając inne segmenty tekstu

			<i>tok myślenia (wywód)</i>	rozwijając argumenty; • przekształca tekst, usuwając niespójności	
27. Dokąd zmierza współczesna kultura? (Krzysztof Varga, Kocham papier...) (lekcja godzinna)	Krzysztof Varga, <i>Kocham papier, czyli wyznania zdychającego mamuta</i> (fragment książki <i>Polska mistrzem Polski</i> , s. 191–195) felieton, puenta	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z informacjami o autorze; • czyta tekst, wyszukując potrzebne informacje; • dzieli się wrażeniami na temat przeczytanego tekstu; • zapoznaje się z definicją felietonu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje, cytując odpowiednie sformułowania, w którym imieniu wypowiada się autor; • określa tematykę tekstu, korzystając z podanego słownictwa; • uzasadnia swoje opinie za pomocą odpowiednich cytatów z tekstu; • wskazuje puentę tekstu; • wskazuje w tekście Krzysztofa Vargi cechy felietonu 	<ul style="list-style-type: none"> • cytuje i komentuje odpowiednie fragmenty tekstu; • określa intencje autora, uzasadnia swoje stanowisko; • uzasadnia swoje wrażenia czytelnicze, wybierając odpowiednie kategorie; • analizuje zabiegi językowe zastosowane przez autora, odwołując się do przykładów z tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega postawa tradycjonalisty, a na czym postawa entuzjasty postępu; • objaśnia wymowę puenty utworu; • objaśnia wpływ stylu językowego na wrażenia odbiorcy; • pisze tekst inspirowany felietonem Krzysztofa Vargi; • porównuje tekst reportażu z tekstem felietonu
28. Warsztaty publicystyczne (lekcja godzinna)	<i>Warsztaty publicystyczne – sprawdzian</i> (s. 196–198) powieść, reportaż, felieton, sprawozdanie	<ul style="list-style-type: none"> • podaje cechy reportażu, felietonu; • rozpoznaje gatunki publicystyczne; • odróżnia sprawozdanie od reportażu 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje fragmenty pochodzące z powieści, reportażu i felietonu 	<ul style="list-style-type: none"> • doskonali umiejętność przeredagowania sprawozdania w reportaż 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje felieton / reportaż
29. Fonetyka – powtórzenie wiadomości (lekcja godzinna)	<i>Powtórzenie i utrwalenie wiadomości o głosce i sylabie, Powtórzenie i utrwalenie wiadomości z fonetyki</i> (podręcznik <i>Gramatyka i stylistyka</i> , s. 11, 26) pojęcia i umiejętności z zakresu fonetyki	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia literę, głoskę, sylabę; • dzieli proste wyrazy na litery, głoski i sylaby; • wie, które narządy mowy biorą udział w powstawaniu głosek; • zna podstawowe cechy głosek; • wie, na czym polega akcent wyrazowy; • zna główną zasadę akcentowania w polszczyźnie; • wie, że w języku występuje zjawisko upodobnienia głosek; 	<ul style="list-style-type: none"> • dzieli wyrazy na litery i głoski; • wyodrębnia w wyrazie sylaby, wskazuje sylaby otwarte i zamknięte; • wie, jakie funkcje może pełnić w wyrazach litera <i>i</i>; • rozróżnia samogłoski i spółgłoski, wymienia rodzaje głosek; • wymienia podstawowe narządy biorące udział w artykulacji; • zna i na ogół stosuje zasady akcentowania w polszczyźnie; 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia różne sposoby zapisywania głosek; • wskazuje <i>i</i> oraz <i>u</i> niezgłoskotwórcze; • charakteryzuje różne typy głosek; • określa funkcję poszczególnych narządów mowy w procesie wymawiania różnych głosek; • rozpoznaje w wyrazie sylaby zamknięte i otwarte, nazywa je; • stosuje zasady akcentowania wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie dzieli także trudne wyrazy na litery, głoski, sylaby; • omawia różne funkcje litery <i>i</i> w wyrazach; • określa cechy samogłosek i spółgłosek; • objaśnia rolę poszczególnych narządów mowy w procesie artykulacji; • poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy, zna zasady akcentowania; • wyjaśnia, na czym polega akcent wariantywny

AUTORKA: Anna Syguła

		<ul style="list-style-type: none"> • nazywa główne rodzaje upodobnień 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady wyrazów nieposiadających samodzielnego akcentu; • wie, na czym polegają upodobnienia głosek i wskazuje ich przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia, na czym polegają różne rodzaje upodobnień • wskazuje i nazywa przykłady upodobnień 	<p>wyrazów;</p> <ul style="list-style-type: none"> • objaśnia na przykładach mechanizm powstawania upodobnień głosek; • wskazuje i nazywa przykłady upodobnień
<p>Sprawdzian wiadomości nr 1 i jego omówienie (dwie godziny lekcyjne)</p>					
<p>30. W świecie bogów i ludzi, czyli o eposie (lekcja dwugodzinna)</p>	<p>Infografika: <i>Świat Homera</i> (s. 32–33) Homer, <i>Iliada</i> (fragmenty <i>Pieśni I</i> oraz <i>Pieśni XXII</i>, s. 34–42) kadry z filmu <i>Troja</i> w reż. Wolfganga Petersena, 2004 (s. 32, 35) Peter Paul Rubens, <i>Achilles zwyciężający Hektora</i>, 1630–1632 (s. 39) mit, literatura ustna, wojna trojańska, apostrofa, inwokacja, epos (epopeja), porównanie homeryckie, hasło encyklopedyczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z informacjami na temat Homera i <i>Iliady</i>; • odpowiada na pytania, cytując fragmenty tekstu; • wskazuje elementy świata przedstawionego; • zapisuje w punktach informacje o przebiegu wojny; • nazywa najważniejsze cechy bohaterów; • zna pojęcia: <i>apostrofa</i>, <i>porównanie homeryckie</i>, <i>epos</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa i komentuje emocje Hektora przed walką; • omawia elementy świata przedstawionego; • charakteryzuje bohaterów; • odnajduje w tekście motyw gniewu; • proponuje inne rozwinięcie tytułu utworu; • odczytuje przykładowe apostrofy i porównania; • rozpoznaje w tekście porównanie homeryckie; • używa pojęć: <i>apostrofa</i>, <i>porównanie homeryckie</i>, <i>epos</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia zachowanie bohaterów eposu Homera; • redaguje artykuł hasłowy do encyklopedii; • omawia funkcję porównań homeryckich w tekście; • wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>apostrofa</i>, <i>porównanie homeryckie</i>, <i>epos</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia symboliczne znaczenie motywu gniewu; • uzasadnia, że utwór Homera jest eposem; • porównuje bohaterów utworu ze znanymi postaciami mitologicznymi oraz postaciami rycerzy
<p>31. Opowiedz o tym pięknie (lekcja godzinna)</p>	<p><i>Zróznicowanie słownictwa</i>, <i>Synonimy</i>, <i>antonimy</i>, <i>homonimy</i>, <i>Związki frazeologiczne</i> (podręcznik <i>Gramatyka i stylistyka</i>, s. 28–31) synonim, antonim, homonim, związek frazeologiczny, zwrot, wyrażenie, fraza</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje synonimiczne pary wyrazów; • rozumie znaczenia wyrazów o takim samym brzmieniu; • korzysta ze słownika języka polskiego; • podaje antonimy do podanych wyrazów; • podaje przykłady związków frazeologicznych i objaśnia ich znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcia: synonim, homonim, antonim, związek frazeologiczny; • poprawia tekst, zastępując niepotrzebne powtórzenia synonimami; • rozpoznaje antonimy i homonimy wśród innych wyrazów; • wskazuje słowniki, które mogą pomóc w udowodnieniu, że podane wyrazy są synonimami, 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje w wypowiedziach synonimy i antonimy; • podaje przykłady homonimów; • wskazuje funkcje związków frazeologicznych w języku; • omawia różne typy związków frazeologicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawia tekst, zastępując wyrazy synonimami właściwymi dla języka literackiego; • udowadnia, że podane wyrazy są homonimami, różnicując ich znaczenia poprzez użycie w odpowiednich kontekstach; • objaśnia dowcip językowy oparty na homonimii; • wskazuje typy tekstów, w których wykorzystuje się

AUTORKA: Anna Syguła

			homonimami lub antonimami; • wskazuje główne źródła związków frazeologicznych		synonimy, homonimy, antonimy i związki frazeologiczne; • objaśnia, na czym polegają błędy w użyciu związków frazeologicznych
32. Treść i zakres znaczeniowy wyrazu (lekcja godzinna)	<i>Treść i zakres znaczeniowy wyrazu</i> (podręcznik <i>Gramatyka i stylistyka</i> , s. 35–37) treść wyrazu, zakres wyrazu, realne znaczenie wyrazu, słowotwórcze znaczenie wyrazu	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega różnicę między treścią a zakresem wyrazu; • zastępuje słowa wyrazem o szerszym zakresie; • wskazuje wypowiedź, która przekazuje dokładniejszą informację; • wie, że realne znaczenie wyrazu może być inne niż słowotwórcze 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia na przykładach różnicę między treścią a zakresem wyrazu; • wyjaśnia własnymi słowami, czym jest realne znaczenie wyrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest znaczenie wyrazu; • definiuje treść wyrazu i zakres wyrazu; • objaśnia na przykładach różnicę między realnym i słowotwórczym znaczeniem wyrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zależności między treścią wyrazu a jego zakresem; • poprawnie określa treść i zakres wyrazów
33. Rycerskie przygody <i>(O królu Arturze i rycerzach Okrągłego Stołu)</i> (lekcja dwugodzinna)	<i>O królu Arturze i rycerzach Okrągłego Stołu – Poszukiwanie Świętego Graala. Przygody Pana Parsifala</i> (na podstawie poematów średniowiecznych i późniejszych opracowań napisał Roger Lancelyn Green) (s. 43–51) motywy realistyczne i fantastyczne, fikcja literacka, motyw wędrowki, kodeks rycerski, plan wydarzeń	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z informacjami na temat króla Artura; • wskazuje elementy świata przedstawionego; • uzupełnia podany niepełny plan wydarzeń; • nazywa cechy bohaterów; • rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia elementy świata przedstawionego; • wyodrębnia etapy wędrowki; • odnajduje w tekście motyw podróży; • ocenia postawę bohaterów; • wyjaśnia, na czym polegał ideał rycerza; • podsumowuje opowiedzianą historię; • klasyfikuje utwór jako epos rycerski 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje plan najważniejszych wydarzeń; • dostrzega przenośne znaczenie elementów fantastycznych; • oddziela prawdę historyczną od fikcji literackiej; • sporządza kodeks postępowania rycerza; • podaje cechy eposu rycerskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje źródła motywów fantastycznych; • wyjaśnia symboliczne znaczenie motywu podróży; • porównuje podróż Parsifala z wędrowką wybranej postaci literackiej; • porównuje rycerzy Okrągłego Stołu ze znanymi postaciami rycerzy obecnymi w literaturze; • udowadnia, że omawiany tekst ma cechy eposu rycerskiego
34. Wśród najstarszych gatunków literackich (lekcja godzinna)	<i>Wielkie opowieści ludzkości – sprawdzian</i> (s. 52–54) motyw podróży, pytanie retoryczne, rozprawka	<ul style="list-style-type: none"> • czyta tekst ze zrozumieniem, wskazuje w nim potrzebne informacje; • wymienia motywy występujące w poznanych dziełach antycznych; • wyjaśnia znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście sformułowania charakterystyczne dla języka poetyckiego; • określa motywy decyzji narratora; • charakteryzuje mitycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję występujących w tekście środków artystycznych; • charakteryzuje styl biblijny; • redaguje rozprawkę 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia określenie „figura ludzkiego losu”; • analizuje motyw współistnienia dobra i zła w tekstach kultury; • porównuje styl Biblii oraz legend o rycerzach

AUTORKA: Anna Syguła

		<p>frazeologizmów pochodzenia biblijnego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • łączy podane słowa w poprawne związki wyrazowe; • korzysta ze słownika języka polskiego i słownika wyrazów bliskoznacznych 	<p>antagonistów: Odyseusza i Eneasza;</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia rolę pytań retorycznych w tekście; • określa język Biblii; • tworzy krótką wypowiedź argumentacyjną na wskazany temat 		<p>Okrągłego Stołu</p>
<p>35. Dlaczego Pan Tadeusz – pierwsze spotkanie z poematem (lekcja godzinna)</p> <p>36. W Soplicowie i okolicach, czyli okiem rysownika (lekcja godzinna)</p> <p>37. Na uczie w Soplicowie, czyli spotkanie z bohaterami Pana Tadeusza (lekcja godzinna)</p> <p>38. Kim naprawdę jest ksiądz Robak? (lekcja godzinna)</p> <p>39. „Poloneza czas zacząć...”, czyli o staropolskich obyczajach (lekcja godzinna)</p> <p>40. „Było cymbalistów wielu...”. Historia w Panu Tadeuszu (lekcja godzinna)</p> <p>41. Obraz „kraju lat dziecińczych”, czyli przyroda w Panu Tadeuszu (lekcja godzinna)</p>	<p>Adam Mickiewicz, <i>Pan Tadeusz</i> (lektura do przeczytania w całości)</p> <p><i>Pan Tadeusz</i> – zadania do lektury (s. 82–92)</p> <p>Adam Mickiewicz – biogram (s. 80–81)</p> <p>Agnieszka Lisak <i>Miłość, kobieta i małżeństwo w XIX wieku</i> (fragment, s. 87–88)</p> <p>kadry z filmu <i>Pan Tadeusz</i> w reż. Andrzeja Wajdy, 1999 (s. 88, 92, 342)</p> <p>poemat epicki (epopeja, epos), porównanie homeryckie, inwokacja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poznaje biografię Adama Mickiewicza; • słucha recytacji fragmentów poematu; • wypowiada się na temat swoich wrażeń czytelnich; • zapoznaje się z tłem historycznym utworu; • wypowiada się na temat przedmiotu sporu między Hrabią a Sędzią; • określa czas i miejsce akcji epopei; • nazywa uczucia i nastroje; • ocenia przyjęcie nazwiska Robak w odniesieniu do biografii Jacka Soplicy; • wypowiada się na temat uczuciowych perypetii Tadeusza i Telimeny 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pełny tytułu poematu; • wnioskuje o treści na podstawie tytułu utworu; • określa dystans czasowy, jaki dzieli narratora od opisywanych wydarzeń; • wskazuje na stosunek narratora do bohaterów, uzasadnia swoje zdanie wybranymi cytatami; • analizuje stosunek do zamku Hrabiego i Gerwazego; • odtwarza przebieg narady w Dobrzynie; • odtwarza okoliczności zajazdu; • ocenia adekwatność użycia słowa <i>spowiedź</i> wobec opowieści umierającego Jacka Soplicy; • ocenia życie Jacka Soplicy; • opisuje życie towarzyskie w Soplicowie; • przedstawia relacje uczuciowe czwórki bohaterów; • opowiada o obyczajach panujących w Soplicowie; • wskazuje wydarzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • komentuje racje obu stron sporu o zamek, przedstawiając argumenty; • analizuje objaśnia motywacje bohaterów; • charakteryzuje bohaterów; • zajmuje stanowisko wobec stwierdzenia o finale sporu o zamek, uzasadnia je; • komentuje słowa księdza Robaka; • omawia obraz historii w poemacie Mickiewicza; • analizuje język i wersyfikację <i>Pana Tadeusza</i>; • wymienia elementy komiczne w epopei; • określa wpływ elementów muzycznych i muzyki na charakter świata przedstawionego w poemacie; • opisuje obraz Polaków w utworze; • przedstawia wymowę poematu, uzasadniając swoje zdanie; • uzasadnia, odwołując się do definicji, że utwór Mickiewicza jest epopeją; • wskazuje w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • komentuje i ocenia intencje nadawcze bohaterów; • omawia plan Gerwazego w kontekście tekstu popularnonaukowego; • pisze rozprawkę przedstawiającą bilans życia Jacka Soplicy; • opisuje życie kobiet w XIX w., odnosząc się do bohaterek poematu i do tekstu popularnonaukowego; • objaśnia zakończenie poematu w świetle tekstu popularnonaukowego; • komentuje i ocenia konsekwencje artystyczne zastosowania gatunku, jakim jest poemat epicki; • ocenia obraz Polaków w dziele Mickiewicza

AUTORKA: Anna Syguła

			<p>historyczne istotne dla akcji poematu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje użyte w poemacie środki poetyckie; • klasyfikuje utwór jako epopę; • definiuje porównanie homeryckie 	<p>porównania homeryckie i określa ich funkcję</p>	
<p>42. Oglądamy ekranizację Pana Tadeusza w reż. Andrzeja Wajdy (lekcja trzygodzinna)</p>	<p><i>Pan Tadeusz</i> w reż. Andrzeja Wajdy, 1999 Andrzej Wajda – biogram (s. 91)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z biogramem reżysera; • ogląda adaptację <i>Pana Tadeusza</i> w reżyserii Wajdy; • opowiada o swoich wrażeniach po obejrzeniu filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje fabułę filmu Wajdy i poematu Mickiewicza • wypowiada się na temat wprowadzonych zmian w zakresie treści; • opisuje nastrój panujący w filmie 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje fabułę filmu Wajdy i poematu Mickiewicza, wypowiada się na temat wprowadzonych zmian w zakresie kompozycji; • opisuje i ocenia wymowę filmu; • ocenia adaptację Wajdy, uzasadniając swoją opinię 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia czynniki pozwalające Wajdzie na wyreżyserowanie dzieła; • ocenia pomysł Wajdy na stworzenie dialogów filmowych; • zestawia poemat Mickiewicza z adaptacją Andrzeja Wajdy, omawia strategię adaptacyjną; • wnikliwie ocenia dzieło reżysera, odwołując się do kontekstów
<p>43. Zrobić film z książki. Wyzwania adaptacji filmowej (lekcja godzinna)</p>	<p><i>Od wierności do zdrady, czyli o adaptacji filmowej</i> (s. 328–333) adaptacja filmowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta tekst ze zrozumieniem, odnajduje w nim ważne informacje; • zapoznaje się z definicją adaptacji filmowej; • podaje przykłady adaptacji filmowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia poznane gatunki filmowe; • definiuje pojęcie <i>adaptacja filmowa</i>; • przedstawia przyczyny wykorzystywania tekstów literackich przez kino 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje gatunki literackie i ich odpowiedniki – gatunki filmowe; • objaśnia, jak rozumie pojęcie „twórcza zdrada”; • przedstawia i uzasadnia swoją opinię na temat utworu, którego nie można zekranizować; • formułuje opinie na temat udanych i nieudanych adaptacji filmowych, uzasadnia je; • posługuje się terminologią związaną z filmem 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia prawdziwość pojęcia „twórcza zdrada” w odniesieniu do adaptacji filmowej; • podaje kilka możliwych interpretacji przywołanej w tekście filmowej metafory z filmu <i>Ogniem i mieczem</i>; • przedstawia i uzasadnia swoją opinię na temat utworu, którego nie można zekranizować; • swobodnie posługuje się terminologią związaną z filmem
<p>44. Jak tworzymy i odmieniamy nazwy własne?</p>	<p><i>Nazwy miejscowe i osobowe</i> (podręcznik <i>Gramatyka i</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że polskie nazwy miejscowe i osobowe są 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że polskie nazwy miejscowe odmieniają się – 	<ul style="list-style-type: none"> • zna wyjątki od przymiotnikowej odmiany 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje poprawnie formy wołacza imion;

AUTORKA: Anna Syguła

<p>Nazwy osobowe i miejscowe (lekcja dwugodzinna)</p>	<p><i>stylistyka</i>, s. 48–52) nazwa miejscowa, nazwa osobowa</p>	<p>odmienne; • korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny w razie wątpliwości co do odmiany nazw; • zna zasady ortograficzne dotyczące pisowni nazw własnych</p>	<p>w zależności od budowy – jak rzeczowniki pospolite lub przymiotniki; • poprawnie odmienia złożone nazwy miejscowości; • poprawnie zapisuje nazwy własne; • poprawnie odmienia nazwiska typu <i>Fredro</i> i <i>Linde</i>; • poprawnie odmienia nazwiska typu <i>Kobiela</i> i <i>Wrona</i>; • poprawnie odmienia nazwiska typu <i>Konieczny</i> oraz <i>Baki</i>; • wie, że nazwiska żeńskie w postaci męskiej są nieodmienne</p>	<p>nazw miejscowych; • odmienia poprawnie nazwy miejscowe typu <i>Zakopane</i>; • odmienia poprawnie imiona typu <i>Bruno</i>; • poprawnie odmienia nazwiska męskie zakończone na <i>-o</i> i <i>-e</i>; • poprawnie odmienia nazwiska męskie zakończone na <i>-a</i>; • poprawnie odmienia nazwiska zakończone na <i>-i</i> lub <i>-y</i></p>	<p>• poprawnie odmienia nazwiska typu <i>Musiałowa</i> lub <i>Musiałówna</i></p>
<p>45. Symbol i metafora w literaturze i filmie (lekcja godzinna)</p>	<p>Krzysztof Kamil Baczyński, <i>Biała magia</i> (s. 241–242) <i>Kino mówi poetycko</i> (s. 342–343) symbol, metafora, bohater liryczny</p>	<p>• czyta tekst ze zrozumieniem, wyszukuje w nim potrzebne informacje; • przedstawia bohaterkę liryczną wiersza Baczyńskiego; • opisuje obrazy poetyckie; • wypowiada się na temat słuszności podanego stwierdzenia; • zna pojęcia <i>symbol</i>, <i>metafora</i></p>	<p>• wyjaśnia, czemu służy metafora i symbol w filmie, podaje przykłady; • nazywa odczucia i wrażenia osoby mówiącej w wierszu Baczyńskiego, uzasadnia wypowiedź; • wskazuje metafory i próbuje odczytać ich znaczenia; • opracowuje krótką notatkę wyjaśniającą znaczenie wyrażenia <i>biała magia</i></p>	<p>• wymienia środki języka filmowego wykorzystywane do budowania metafory; • określa – na podstawie przykładów podanych w tekście – czynniki wpływające na powstanie filmowej metafory; • wyjaśnia, co łączy motywy budujące obraz poetycki; • przedstawia swoją hipotezę na temat zasady łączącej podane sformułowania; • wyjaśnia, co sugeruje tytuł wiersza</p>	<p>• wskazuje na zamieszczonych przy tekście fotosach sposoby budowania ukrytych znaczeń i odczytuje ich sens; • pisze krótki tekst zawierający własną interpretację wiersza Baczyńskiego; • opracowuje w formie tabeli scenopis filmu, który mógłby powstać na podstawie wiersza; • interpretuje stwierdzenie, że „literatura tworzy nowe światy”, uzasadnia swój pogląd, odwołując się do innych tekstów kultury</p>
<p>46. Odbicie odbicia prawdy. Panny dworskie Velázquez</p>	<p>Sztuka patrzenia: Diego Velázquez, <i>Panny dworskie</i>,</p>	<p>• czyta tekst ze zrozumieniem; • dzieli się wrażeniami na temat</p>	<p>• podejmuje próbę odpowiedzi na pytania zadane</p>	<p>• odpowiada na pytania zadane w tekście, uzasadniając swoją</p>	<p>• wyjaśnia, w jaki sposób kompozycja obrazu podkreśla</p>

AUTORKA: Anna Syguła

(lekcja godzinna)	1656, s. 76–79 interpretacja obrazu, opowiadanie	obrazu; • opisuje dzieło Velázquez; • nazywa elementy przedstawione na obrazie	w tekście; • analizuje sposób usytuowania poszczególnych elementów na obrazie; • podaje propozycje wyjaśniające, jaka sytuacja została przedstawiona na obrazie	opinię; • omawia kompozycję obrazu, analizuje rolę światła; • wyjaśnia, co może intrygować odbiorcę obrazu; • formułuje hipotezę interpretacyjną, odwołując się do tekstu	zawarte w nim znaczenia; • wyjaśnia, z czego wynika i na czym polega tajemnica dzieła Velázquez; • pisze opowiadanie inspirowane obrazem
47. Dzieje polskiego emigranta (lekcja godzinna) 48. Latarnik Sienkiewicza jako nowela (lekcja godzinna)	Henryk Sienkiewicz, <i>Latarnik</i> (lektura do przeczytania w całości) <i>Latarnik</i> – zadania do lektury (s. 102–104) nowela, argumentowanie	• opowiada o swoich wrażeniach czytelniczych; • wymienia miejsca pobytu Skawińskiego; • opowiada o wydarzeniach opisanych w noweli; • wypowiada się na temat okoliczności, w których Skawiński objął posadę latarnika; • zapoznaje się z definicją noweli; • kwalifikuje <i>Latarnika</i> jako nowelę	• określa elementy świata przedstawionego w noweli; • rysuje mapę tułaczki Skawińskiego; • omawia i uzasadnia oczekiwania Skawińskiego wobec pracy latarnika; • charakteryzuje bohatera; • definiuje nowelę; • określa problematykę noweli Sienkiewicza, uzasadnia swój wybór; • opowiada dalsze losy Skawińskiego	• zajmuje stanowisko wobec postawionego problemu, uzasadnia je; • określa motywacje bohatera; • wskazuje punkt kulminacyjny w noweli, uzasadnia swój wybór; • ujawnia nastawienie narratora do postaci; • komentuje strategie narracyjne; • uzasadnia, że <i>Latarnik</i> jest nowelą; • wypowiada się na temat przesłania utworu	• wypowiada się na temat koncepcji losu ludzkiego zobrazowanej w noweli Sienkiewicza; • pisze alternatywną wersję drugiej części noweli; • redaguje wypowiedź argumentacyjną na wskazany temat
49. Dlaczego smutno poecie? (Juliusz Słowacki, <i>Hymn</i>) (lekcja dwugodzinna)	Juliusz Słowacki, <i>Hymn</i> (s. 218–220) Juliusz Słowacki – biogram (s. 217–218) hymn, recytacja	• zapoznaje się z informacjami o autorze; • określa adresata wypowiedzi lirycznej; • wskazuje wyrazy i formy gramatyczne, za pomocą których ujawnia się podmiot liryczny; • nazywa uczucia, określa stan wewnętrzny i doznania podmiotu lirycznego; • klasyfikuje utwór jako hymn	• nazywa okoliczności oraz wskazuje przyczyny wywołujące przeżycia i odczucia podmiotu lirycznego; • nazywa i opisuje przestrzeń, zwracając uwagę na jej cechy; • odróżnia lirykę bezpośrednią od pośredniej; • wylicza cechy gatunkowe hymnu; • wskazuje w tekście cechy hymnu; • podaje wyróżniki liryki jako rodzaju literackiego	• nazywa środki językowe ujawniające adresata wypowiedzi lirycznej; • charakteryzuje Boga jako adresata wypowiedzi lirycznej; • cytuje fragmenty przedstawiające stan psychiczny podmiotu lirycznego; • wskazuje zależności między sytuacją liryczną a stanem wewnętrznym podmiotu lirycznego; • używa kontekstu biograficznego do odczytania	• wyjaśnia symboliczny charakter przestrzeni; • analizuje budowę wersyfikacyjną wiersza; • zestawia i porównuje utwory o charakterze hymnu

AUTORKA: Anna Syguła

				sensów wiersza	
50. Głos ma Maryla, czyli spotkanie z piosenką Mariana Hemara (lekcja godzinna)	Marian Hemar, <i>Maryla</i> (s. 224–226) Marian Hemar – biogram (s. 224) sztambuch, archaizm, piosenka, piosenka kabaretowa	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z informacjami o autorze; • czyta wiersz wraz z przypisami; • wypowiada się na temat charakteru wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • określa perspektywę czasową w wypowiedzi osoby mówiącej; • kreśli obraz poety zawarty w wierszu; • cytuje, by uzasadnić swoje stanowisko; • wskazuje cechy piosenki 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje sugestie zawarte w wierszu; • objaśnia, dlaczego wiersz można zaliczyć do poezji popularnej; • wskazuje, w czym przejawia się kabaretowy charakter piosenki 	<ul style="list-style-type: none"> • komentuje i objaśnia wypowiedzi i sugestie dotyczące przebiegu procesu twórczego; • objaśnia konsekwencje artystyczne wybranej konwencji
51. Różne style w polszczyźnie (lekcja dwugodzinna)	<i>Zróżnicowanie stylistyczne polszczyzny</i> (podręcznik <i>Gramatyka i stylistyka</i> , s. 55–61) style funkcjonalne języka: styl artystyczny, styl potoczny, styl publicystyczny, styl urzędowy (kancelaryjny), styl naukowy	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcie stylu • wie, że w polszczyźnie istnieją różne style wypowiedzi; • wie, że styl wypowiedzi zależy od sytuacji komunikacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie stylu; • wymienia style funkcjonalne polszczyzny; • wskazuje podstawowe cechy poszczególnych stylów funkcjonalnych; • wskazuje teksty, dla których charakterystyczne jest użycie poszczególnych stylów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest styl funkcjonalny języka i czym jest uwarunkowany; • rozpoznaje styl naukowy, urzędowy, artystyczny, potoczny; • wskazuje w tekście cechy danego stylu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa styl występujący w danym tekście; • wymienia typy tekstów, dla których charakterystyczny jest dany styl; • tworzy / przekształca teksty z zastosowaniem określonego stylu
Sprawdzian wiadomości nr 2 i jego omówienie (dwie godziny lekcyjne)					
52. Jaki świat pokazuje reklama? (lekcja godzinna)	<i>Reklama, czyli o sztuce namawiania</i> (s. 355–356) Jan Miodek, <i>Co lubię i czego nie lubię (w reklamie)</i> (s. 357–359) reklama, perswazja, slogan reklamowy	<ul style="list-style-type: none"> • czyta tekst ze zrozumieniem, mając na uwadze informacje podane w tekście; • wyjaśnia, czym jest reklama; • cytuje zdanie, w którym Miodek wymienia irytujące go w reklamach błędy językowe; • cytuje zdanie, w którym Jan Miodek prezentuje swoją interpretację omawianej reklamy; • wypowiada się na temat reklamy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego reklama jest nieodłącznym i nieodzownym elementem współczesnej cywilizacji; • wyjaśnia, na czym polega istota działań reklamowych; • wymienia zalety i zagrożenia reklamy; • podaje przykłady cech reklamy aprobowanych przez Jana Miodka 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia znane typy reklam; • wymienia aspekty reklamy budzące szczególne zainteresowanie Jana Miodka; • wyjaśnia, w jaki sposób reklama może wzbogacać język 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje mechanizm działania reklamy; • wyjaśnia, jak bronić się przed działaniem reklamy; • dokonuje analizy językowej wybranych sloganów reklamowych
53. Siła perswazji, czyli jak to się dzieje, że reklama działa	<i>Środki perswazji w tekstach reklamowych</i> (podręcznik	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia własnymi słowami, na czym polega perswazja; 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia, na czym polega perswazja, a na czym 	<ul style="list-style-type: none"> • określa różnicę między perswazją a manipulacją; 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekstach reklamowych przykłady

AUTORKA: Anna Syguła

(lekcja dwugodzinna)	<i>Gramatyka i stylistyka</i> , s. 108–112 perswazja, manipulacja, hasło reklamowe (slogan reklamowy)	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że perswazja jest wykorzystywana w działaniach reklamowych; • wymienia znane hasła reklamowe i podejmuje próbę objaśnienia, w jaki sposób oddziałują one na odbiorcę 	<p>manipulacja;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje typy tekstów, w których używa się perswazji; • wyjaśnia własnymi słowami, czym jest i czemu służy reklama społeczna; • wymienia niektóre zabiegi językowe często stosowane w tekstach reklamowych; • definiuje hasło reklamowe (slogan reklamowy) 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cele reklamy; • omawia różne typy reklamy; • analizuje i objaśnia funkcje haseł reklamowych; • wskazuje zabiegi stosowane w reklamie 	<p>manipulacji;</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia środki perswazji w tekstach reklamowych; • omawia różne rodzaje zabiegów stosowanych w tekstach reklamowych; • omawia funkcję gier językowych i wyrazów wieloznacznych w reklamie; • redaguje hasła reklamowe
54. Świat w gabinecie luster (lekcja godzinna)	<i>Świat w gabinecie luster, czyli o powieści</i> (s. 56–59) <i>Pogranicza realizmu</i> (s. 72–75) epika, narracja, narrator, fikcja, świat przedstawiony, narrator, gatunki epickie, rodzaje powieści, beletrystyka, realizm, konwencja	<ul style="list-style-type: none"> • czyta tekst, wybierając odpowiednie informacje; • posługuje się terminem <i>epika</i>; • wymienia znane gatunki epickie; • odróżnia narrację pierwszoosobową od trzecioosobowej; • podaje cechy powieści realistycznej; • odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości; • wyjaśnia pojęcia <i>realny</i> / <i>realistyczny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia postać autora od narratora; • używa adekwatnie pojęć: <i>narrator pierwszoosobowy</i>, <i>narrator trzecioosobowy</i>; • wymienia utwory będące poprzedniczkami powieści; • kwalifikuje podane powieści do odpowiednich odmian gatunkowych; • wie, że fikcja jest wyznacznikiem literatury pięknej; • podaje przykłady znanych mu utworów realistycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje cechy utworów epickich • wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>narrator pierwszoosobowy</i>, <i>narrator trzecioosobowy</i>; • wyjaśnia pojęcie fabuły; • podaje cechy wymienionych gatunków epickich; • rozróżnia pojęcia: <i>literatura popularna</i>, <i>literatura wysoka</i>; • wyjaśnia pojęcie fikcji literackiej; • określa stopień prawdopodobieństwa w znanych mu utworach realistycznych; • dzieli się przypuszczeniami na temat konwencji, w której napisano wskazane dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia utwory – poprzedniczki powieści; • kwalifikuje podane powieści do odpowiednich odmian gatunkowych, uzasadniając decyzję; • formułuje definicję powieści; • omawia konsekwencje wyboru typu narracji; • wyjaśnia cechy realizmu jako konwencji literackiej; • wskazuje przykłady innych niż realistyczna konwencji literackich; • znajduje podobieństwa między konwencjami; • dostrzega w utworach realistycznych metaforę, alegorię, symbol
55. Niezwykła podróż (Jonathan Swift, <i>Podróż Guliwera</i>) (lekcja dwugodzinna)	Jonathan Swift, <i>Podróż Guliwera</i> (fragmenty, s. 60–71) Jonathan Swift – biogram (s. 60) komentarz, temat, problem,	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z informacjami na temat autora i jego dzieła; • czyta tekst, wybierając odpowiednie informacje; • określa czas i miejsce wydarzeń; 	<ul style="list-style-type: none"> • streszcza przywołane fragmenty tekstu Swifta; • cytuje odpowiednie fragmenty utworu w celu uzasadnienia wypowiedzi; 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża opinię na temat świata przedstawionego utworu, wskazuje przyczyny jego niezwykłości; • charakteryzuje narratora, uzasadniając wypowiedź; 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia komentarz narratora dotyczący przyczyn wojen; • porównuje wartości ważne dla bohaterów; • podaje przykłady archaizmów słownikowych

AUTORKA: Anna Syguła

	deformacja świata przedstawionego, informacja, opinia, wypowiedź argumentacyjna, argumentowanie, przemówienie, list, tekst / slogan reklamowy, pismo urzędowe	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o przebiegu wydarzeń ukazanych w tekście Swifta 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o wojennych obyczajach Europejczyków; • odróżnia informacje od komentarza; • określa rodzaj narracji i typ narratora; • redaguje wypowiedź pisemną w formie: listu do rodziny, ulotki reklamowej (sloganu) 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia temat od problemu, określa problem poruszony w tekście Swifta; • redaguje wypowiedź pisemną w formie odmownego pisma urzędowego 	<ul style="list-style-type: none"> • i składniowych; • przygotowuje mowę na zadany temat; • wyszukuje podobieństwa między prozą z pogranicza realizmu i fantastyki z przypowieścią i poezją
56. Poetycki testament (Juliusz Słowacki, <i>Testament mój</i>) (lekcja godzinna)	Juliusz Słowacki, <i>Testament mój</i> (s. 221–223) testament, rozprawa	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno i wyraźnie; • cytuje fragmenty zawierające nakazy, prośby skierowane do adresatów; • określa osobę mówiącą, wskazuje fragmenty, których się ona ujawnia; • wyjaśnia znaczenie słowa <i>testament</i>; • odczytuje fragmenty będące testamentem 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia formę utworu; • określa adresata wypowiedzi lirycznej; • nazywa uczucia, stan duchowy osoby mówiącej; • wskazuje środki poetyckie; • zapisuje refleksje na wybrany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje nakazy, prośby skierowane do adresatów; • zestawia informacje mówiące o życiu i twórczości zawarte w wierszu z kontekstem biograficznym; • nazywa funkcje dostrzeżonych środków poetyckich; • komentuje wersy dotyczące życia bohatera; • dostrzega metaforykę fragmentów mówiących o twórczości; • wyjaśnia sens metafor 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia portret człowieka i artysty wpisany w tekst; • dostrzega i komentuje ruch myśli w wierszu; • ocenia dokonania autora; • wyjaśnia sens refleksji dotyczących wpływu twórczości poety na potomnych; • pisze rozprawkę na zadany temat
57. Powieść <i>Syzyfowe prace</i> Stefana Żeromskiego jako dokument epoki (lekcja godzinna) 58. <i>Syzyfowe prace</i> opowieścią o dojrzewaniu (lekcja godzinna) 59. Obraz szkoły pod zaborami (<i>Syzyfowe prace</i> Stefana Żeromskiego) (lekcja godzinna) 60. Polacy wobec rusyfikacji (<i>Syzyfowe prace</i> Stefana	Stefan Żeromski, <i>Syzyfowe prace</i> (lektura do przeczytania w całości) <i>Syzyfowe prace</i> – zadania do lektury (s. 106–110) Stefan Żeromski – biogram (s. 105) rusyfikacja, powieść, narracja	<ul style="list-style-type: none"> • czyta informacje o autorze; • wypowiada się o wydarzeniach zawartych w powieści; • wymienia bohaterów, przedstawia ich; • nazywa uczucia bohaterów; • wypowiada się na temat życia szkoły pod zaborami; • wypowiada się na temat sympatycznych bądź niesympatycznych bohaterów powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • określa czas i miejsce akcji; • charakteryzuje losy Marcina Borowicza i Andrzeja Radka; • opowiada o szkole w zaborze rosyjskim; • wskazuje wydarzenia kluczowe dla dojrzewania Marcina Borowicza; • formułuje argumenty w obronie Andrzeja Radka; • charakteryzuje poszczególne grupy uczniów gimnazjum 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje obraz szkoły pod zaborami (postawy uczniów i nauczycieli, system); • opisuje ewolucję postaw Borowicza i Radka; • omawia motywacje działań bohaterów; • charakteryzuje narratora powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie rusyfikacji; • wymienia i objaśnia metody rusyfikacyjne opisane przez Żeromskiego; • ocenia obraz Polaków i zaborców ukazanych w dziele Żeromskiego, uwzględnia kontekst historyczny; • interpretuje symboliczne znaczenia mitu o Syzyfie w odniesieniu do problematyki powieści

AUTORKA: Anna Syguła

<p>Żeromskiego) (lekcja godzinna) 61. Symboliczny sens tytułu powieści Żeromskiego (lekcja godzinna)</p>			<p>w Klerykowie;</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia, uzasadniając, zachowanie uczniów podczas incydentu z Waleckim; • opisuje przeżycia Borowicza oraz reakcje innych uczniów podczas recytacji Zygiera; • opowiada o losach rodziny Biruty; • opowiada o metodach rusyfikacji w Klerykowie i reakcjach uczniów na te metody; • opisuje zachowania społeczeństwa Klerykowa w obliczu zabiegów rusyfikacyjnych; • wskazuje problematykę utworu; • rozwija tytuł powieści 		<p>i losów bohaterów;</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa cechy pisarstwa Żeromskiego (narracja, środki stylistyczne, komizm)
<p>62. Ćwiczymy parafrazowanie tekstu (lekcja godzinna)</p>	<p><i>Parafraza tekstu</i> (podręcznik <i>Gramatyka i stylistyka</i>, s. 94–97) parafraza, plagiat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że parafrazą jest np. wyrażenie treści swoimi słowami • czyta <i>Hymn do miłości ojczyzny</i> Ignacego Krasickiego i jego parafrazę, rozumie, dlaczego te dzieła są przykładem parafrazy; • rozumie zjawisko plagiatu 	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje parafrazę; • wie, do jakich celów bywa najczęściej wykorzystywany ten zabieg; • wskazuje utwory, do których nawiązują tytuły i wypowiedzi reklamowe; • wyjaśnia, dlaczego plagiat jest oszustwem 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia cel parafrazy; • udowadnia, że strofa z <i>Monachomachii</i> jest parafrazą <i>Hymnu do miłości ojczyzny</i>; • udowadnia, że wskazane tytuły są parafrazami; • objaśnia, na czym polega wykorzystywanie parafrazy w negocjacjach lub mediacji 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia, na czym polega satyryczny charakter parafrazy <i>Hymnu do miłości ojczyzny</i>; • omawia przykłady tekstów reklamowych, w których została wykorzystana parafraza; • objaśnia psychologiczny aspekt wykorzystania parafrazy w komunikacji; • omawia zjawisko parafrazy w dziele ikonicznym; • wskazuje w tekstach zabiegi językowe zastosowane przez autorów parafraz
<p>63. Wzdychadła, pensjonarki i śmietankowa babka, czyli</p>	<p>Melchior Wańkowicz, <i>Tędy i owędy</i> (fragmenty,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z informacjami o autorze; 	<ul style="list-style-type: none"> • określa czas akcji na podstawie tekstu i biogramu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa stosunek narratora do przywoływanych wydarzeń; 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia podobieństwa i różnice w sytuacji

AUTORKA: Anna Syguła

<p>perypetie pewnego sztabaka (lekcja dwugodzinna)</p>	<p>s. 116–122) Melchior Wańkowicz – biogram (s. 115) dygresja, wspomnienie (pamiętnik), komizm, ironia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta tekst, wyszukując potrzebne informacje i cytaty; • nazywa uczucia bohatera; • zapoznaje się z definicją dygresji; • wypowiada się na temat życia w ówczesnej Warszawie; • zna pojęcie wspomnienia (pamiętnika) 	<p>autora;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje synonimy; • wymienia w postaci chronologicznej listy młodzięcze fascynacje narratora oraz opisuje ich charakter; • opisuje zaloty chłopców; • wskazuje w tekście dygresję; • definiuje słowo <i>wzdychadło</i>, wskazuje inne neologizmy; • klasyfikuje utwór jako pamiętnik, podaje uzasadnienie 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje przekładu wskazanych fragmentów na język bliski współczesnemu nastolatкови; • opisuje życie społeczno-obyczajowe w czasach młodości Wańkowicza; • charakteryzuje stylu narracji w tekście Wańkowicza (np. komizm, ironia, neologizmy) • wyjaśnia, analizując język, styl, tematykę i usytuowanie narratora, dlaczego utwór Wańkowicza jest pamiętnikiem; • określa przyczyny popularności prozy wspomnieniowej w dobie współczesnej 	<p>i duchowej biografii Marcina Borowicza i narratora <i>Tędy i owędy</i>;</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje i ocenia typy narracji zastosowane przez Żeromskiego oraz Wańkowicza
<p>64. Jak przygotować ciekawy wywiad? (lekcja godzinna)</p>	<p>Wywiad (podręcznik <i>Gramatyka i stylistyka</i>, s. 105–107) wywiad</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest wywiad; • podejmuje próbę stworzenia listy pytań kierowanych do konkretnego rozmówcy 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy wywiadu; • wskazuje, jak należy przygotować się do wywiadu; • wymienia elementy składowe wywiadu; • przygotowuje listę pytań kierowanych do konkretnego rozmówcy 	<ul style="list-style-type: none"> • dostosowuje styl wywiadu do rozmówcy; • tworzy listę pytań otwartych kierowanych do wybranego rozmówcy 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje wstęp do wywiadu i listę pytań kierowanych do bohatera literackiego; • przeprowadza / redaguje wywiad
<p>65. Po co w języku neologizmy? (lekcja godzinna)</p>	<p><i>Neologizmy, Neologizmy artystyczne, Sposoby wzbogacania słownictwa – infografika</i> (podręcznik <i>Gramatyka i stylistyka</i>, s. 38, 41, 42) Julian Tuwim, <i>Słowisień</i> (s. 41) rodzaje neologizmów (słotwórcze, znaczeniowe, frazeologiczne), neologizmy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia swoimi słowami, czym są neologizmy; • rozpoznaje neologizmy wśród innych wyrazów; • znajduje neologizmy artystyczne w tekście literackim 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia i rozpoznaje neologizmy słotwórcze, znaczeniowe, frazeologiczne; • podaje przykłady neologizmów słotwórczych zawierających określone typy formantów; • podaje słowa, od których powstały wyrazy złożone, objaśnia ich znaczenie; • wyjaśnia znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób powstają poszczególne rodzaje neologizmów; • określa, czym są i jaką funkcję pełnią w tekście neologizmy artystyczne; • omawia sposób powstania neologizmów artystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia zasadność użycia neologizmów w tekstach własnych, literackich i użytkowych; • objaśnia sposoby przenikania neologizmów do języka polskiego; • omawia najważniejsze sposoby wzbogacania słownictwa; • uzasadnia celowość użycia neologizmów artystycznych

AUTORKA: Anna Syguła

	artystyczne		wybranych neologizmów artystycznych		
66. Być trendy w świecie fitnessu i biznesplanów, czyli po co nam zapożyczenia (lekcja godzinna)	<i>Zapożyczenia</i> (podręcznik <i>Gramatyka i stylistyka</i> , s. 39–40) zapożyczenie, latynizm, germanizm, romanizm, rusycyzm, anglicyzm	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia własnymi słowami, czym są zapożyczenia; • wie, dlaczego nie należy nadużywać zapożyczeń; • korzysta ze słownika wyrazów obcych 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje zapożyczenia; • objaśnia, czym są germanizmy, romanizmy, rusycyzmy i anglicyzmy, podaje ich przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia okoliczności przenikania zapożyczeń do języka polskiego; • podaje polskie odpowiedniki zbędnych zapożyczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje pozytywne i negatywne aspekty obecności zapożyczeń we współczesnej polszczyźnie; • objaśnia konsekwencje komunikacyjne nadużywania zapożyczeń; • objaśnia sposoby wzbogacania słownictwa
67. O znaczeniu środków retorycznych (lekcja godzinna)	<i>Retoryczne środki językowe, Przemówienie</i> (podręcznik <i>Gramatyka i stylistyka</i> , s. 98–104) retoryka, argument (logiczny, rzeczowy, emocjonalny), rytm akapitowy, figury retoryczne, pytanie retoryczne, przemówienie	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia własnymi słowami, czym jest przemówienie; • wie, że przemówienie ma trójdzielną budowę; • objaśnia, w jakim celu przywołuje się argumenty; • podaje przykład pytania retorycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest retoryka; • wskazuje cele działań retorycznych; • wskazuje różne rodzaje argumentów; • omawia podstawowe zasady przygotowywania i wygłaszania przemówień; • wymienia elementy składowe przemówienia; • wskazuje, od czego zależy i na czym polega wybór stylu przemówienia; • wymienia i omawia etapy pracy nad przemówieniem; • wskazuje przykłady środków retorycznych: apostrofy, pytania retorycznego, wykrzyknienia, porównania, przenośni, peryfrazy, powtórzenia, aluzji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia cele działań retorycznych; • przygotowuje przemówienie: formułuje cel, stawia tezę, przygotowuje argumenty; • dostosowuje środki retoryczne do komunikatu; • wyjaśnia, czym są argumenty logiczne, rzeczowe i emocjonalne, podaje ich przykłady; • wyjaśnia, czym są: apostrofa, pytanie retoryczne, wykrzyknienie, porównanie, przenośnia, peryfraz, powtórzenie, aluzja 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje przemówienie: formułuje cel, gromadzi potrzebny materiał, porządkuje treść, wybiera odpowiednią formę zwrotu do słuchaczy, wprowadza do wypowiedzi, przedstawia argumenty, odpyiera kontrargumenty, apeluje do słuchaczy, stosuje odpowiednie figury retoryczne, puentuje
68. Konkurs krasomówczy (lekcja godzinna)	<i>Przemówienie</i> (podręcznik <i>Gramatyka i stylistyka</i> , s. 98–101) przemówienie, argument, figura retoryczna	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje próbę samodzielnej wypowiedzi na wskazany temat; • wykorzystuje w wypowiedzi pytanie retoryczne 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na wskazany temat; • doskonali umiejętność formułowania argumentów; • wykorzystuje w swoim 	<ul style="list-style-type: none"> • swobodnie wypowiada się na wskazany temat; • formułuje trafne argumenty; • wykorzystuje w wypowiedzi figury retoryczne; 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie stosuje różne rodzaje argumentów; • wykorzystuje w przemówieniu liczne figury retoryczne;

AUTORKA: Anna Syguła

			przemówieniu figury retoryczne	<ul style="list-style-type: none"> wygłasza przemówienie z dbałością o dykcję i akcent 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady dotyczące wygłaszania przemówienia (dykcja, akcent, intonacja, stosowanie pauzy, odpowiednie tempo)
<p>69. Przepis na życie według pieśni Jana Kochanowskiego (lekcja dwugodzinna)</p>	<p>Jan Kochanowski, <i>Pieśń II z Ksiąg pierwszych (Serce roście...)</i>, <i>Pieśń IX z Ksiąg wtórych (Nie porzucaj nadzieje...)</i> (s. 204–207) Jan Kochanowski – biogram (s. 203) monolog liryczny, archaizm, obraz poetycki, aforyzm, wypowiedź argumentacyjna, wideoklip, pantomima</p>	<ul style="list-style-type: none"> zapoznaje się z informacjami o autorze; czyta teksty wraz z przypisami; określa tematykę utworów; wyjaśnia swoimi słowami, czym jest pieśń; przypisuje pieśń do właściwego rodzaju literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w tekstach Kochanowskiego cechy gatunkowe pieśni; określa sytuację liryczną w wierszach; nazywa uczucia podmiotu mówiącego; określa charakter pieśni; charakteryzuje osobę mówiącą w <i>Pieśni IX</i> 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje obraz poetycki w <i>Pieśni II</i>; analizuje kompozycje wiersza <i>Serce roście</i> i określa relacje pomiędzy jego częściami; wskazuje rady i sentencje zawarte w <i>Pieśni IX</i>; analizuje konstrukcję strof w tej pieśni w powiązaniu z treścią, uzasadnia; odczytuje przesłanie wierszy Kochanowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy wypowiedź pisemną na temat filozofii życia Jana Kochanowskiego bądź wolności i sumienia; przedstawia treść <i>Pieśni IX</i> w formie wideoklipu lub spektaklu pantomimy
<p>70. „Złośliwy liryk i czuły szyderca”, czyli Stanisław Jerzy Lec i świat jego utworów (lekcja godzinna)</p>	<p>Stanisław Jerzy Lec, wybrane aforyzmy (s. 278–281) Stanisław Jerzy Lec – biogram (s. 278) aforyzm, antyteza, kontrast, paradoks, ironia, rozprawka, artykuł, felieton</p>	<ul style="list-style-type: none"> czyta informacje o autorze i wskazówki interpretacyjne, mając na uwadze zawarte w nich informacje; czyta ze zrozumieniem definicje aforyzmu i antytezy; klasyfikuje teksty Leca jako aforyzmy 	<ul style="list-style-type: none"> definiuje aforyzm; wyjaśnia, czym jest antyteza; określa tematykę aforyzmów; wypowiada się na temat ulubionych aforyzmów 	<ul style="list-style-type: none"> omawia konstrukcję poszczególnych aforyzmów; analizuje sens poszczególnych aforyzmów; wyjaśnia na przykładach, czym jest paradoks 	<ul style="list-style-type: none"> omawia wpływ elementów kompozycji i struktury aforyzmu na odbiór dzieła; tworzy wypowiedź pisemną, rozwijając myśl zawartą w jednym z aforyzmów

<p>71. Przeznaczenie czy wybór – refleksje po lekturze <i>Praw i obowiązków</i> Tadeusza Różewicza (lekcja godzinna)</p>	<p>Tadeusz Różewicz, <i>Prawa i obowiązki</i> (s. 255–257) Pieter Bruegel, <i>Upadek Ikara</i>, 1555, fragment (s. 255)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje tematyczny związek obrazu i wiersza; • cytuje fragmenty ujawniające podmiot liryczny; • wskazuje granicę między częściami kompozycyjnymi tekstu; • wypowiada się na temat braku znaków interpunkcyjnych w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia elementy obrazu przywołane w tekście; • opisuje uczucia osoby mówiącej; • wybiera sformułowania określające postawę moralną podmiotu mówiącego; • omawia różne postawy wobec tragedii Ikara; • łączy z częściami kompozycyjnymi odpowiednie kategorie czasu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czemu służy przywołanie obrazu w wierszu; • łączy kompozycję wiersza z postawą podmiotu mówiącego; • określa punkt widzenia podmiotu lirycznego; • charakteryzuje podmiot liryczny na podstawie fragmentów tekstu; • stawia pytania osobie mówiącej w tekście; • wskazuje konsekwencje braku znaków interpunkcyjnych w wierszu Różewicza 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje części kompozycyjne, biorąc pod uwagę postawę podmiotu lirycznego; • wypowiada się na temat różnych postaw człowieka wobec świata; • wypowiada się na temat ewolucji postawy życiowej człowieka; • analizuje język utworu; • uzasadnia, że utwór jest poezją
<p>72. O człowieku pełnym sprzeczności (Zbigniew Herbert, <i>O dwu nogach Pana Cogito</i>) (lekcja godzinna)</p>	<p>Zbigniew Herbert, <i>O dwu nogach Pana Cogito</i> (s. 262–263) René Descartes – „Myślę, więc jestem” (s. 262) symbol</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z informacjami na temat Zbigniewa Herberta i sentencji filozoficznych; • podaje informacje na temat podmiotu lirycznego; • gromadzi przymiotniki i rzeczowniki nazywające cechy nóg 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie nazwy bohatera lirycznego; • wyjaśnia znaczenia podanych związków frazeologicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, zaznaczając głosem interpretację; • na podstawie zgromadzonego słownictwa wypowiada się na temat przeszłości bohatera lirycznego; • charakteryzuje bohatera lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • proponuje własną wersję interpretacyjną motywu nóg; • rozpoznaje i charakteryzuje różne postawy życiowe; • rozpoznaje filozoficzny charakter utworu; • redaguje wypowiedź w imieniu bohatera lirycznego
<p>73. Fraszki Jana Sztudyngera – czy tylko błahostki? (lekcja godzinna)</p>	<p>Jan Sztudynger, wybrane fraszki (s. 273–277) Jan Sztudynger – biogram (s. 273) fraszka, epigramat, puenta</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta informacje o autorze; • określa swoimi słowami, czym jest fraszka; • wypowiada się na temat fraszek Sztudyngera 	<ul style="list-style-type: none"> • nadaje tytuły fraszkom, określając opisane w nich zjawiska; • wskazuje tematy fraszek; • wypowiada się na temat ulubionej fraszki 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje sens poszczególnych fraszek; • wskazuje wykorzystane we fraszkach frazeologizmy, analizuje sposób ich użycia; • wypowiada się na temat aktualności fraszek; • formułuje apel, parafrazując słowa fraszki 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia strategię pisarską autora; • przygotowuje wypowiedź argumentacyjną na temat fraszek; • zestawia fraszki Sztudyngera i Kochanowskiego lub bajki Krasickiego, analizując wizję świata zawartą w tych utworach
<p>74. Jak pisać podanie? (lekcja godzinna)</p>	<p><i>Podanie</i> (podręcznik <i>Gramatyka i stylistyka</i>, s. 113–116)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje swoimi słowami, czym jest podanie; • wymienia stałe elementy 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia graficzny układ podania; • zna stałe formuły podania; 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje podanie 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje podanie wraz z załącznikami

AUTORKA: Anna Syguła

	podanie	podania; • redaguje podanie, korzystając ze schematu; • wskazuje stałe elementy w przykładowych podaniach	• przypisuje podanie do określonego stylu funkcjonalnego		
75. Bóg – kreator doskonałego świata w <i>Pieśni XXV Jana Kochanowskiego</i> (lekcja godzinna)	Jan Kochanowski, <i>Pieśń XXV z <i>Pieśni wtórych</i> (<i>Czego chcesz od nas, Panie...</i>)</i> (s. 208–211) średniówka, pieśń, hymn Jan van Eyck, <i>Ołtarz gandawski</i> , 1432 (s. 209) Cima da Conegliano, <i>Bóg Ojciec</i> , 1515 (s. 210)	• podejmuje próbę działań wskazanych w częście <i>Zanim przeczytasz</i> ; • zapoznaje się z definicją średniówki; • czyta wiersz wraz z przypisami; • wypowiada się na temat charakteru utworu; • klasyfikuje utwór jako pieśń	• dzieli wersy na części, wyznaczając średniówkę; • definiuje pojęcie <i>średniówka</i> ; • określa nadawcę i adresata utworu; • określa charakter utworu; • określa cechy świata zaprezentowanego w utworze; • wymienia cechy hymnu	• charakteryzuje wizerunek Boga w utworze; • opisuje obrazy ukazane w wierszu; • podaje cechy gatunkowe pieśni, wnosząc z tekstu wiersza; • udowadnia, że tekst Kochanowskiego jest hymnem; • dokonuje przekładu intersemiotycznego	• zestawia teksty kultury (obrazy i wiersz), porównując ukazane w nich wizerunki Boga; • zestawia teksty literackie, porównując ukazane w nich wizerunki Boga
76. Ogród istnienia czy ogród śmierci? (Jarosław Marek Rymkiewicz, <i>Ogród w Milanówku, sen zimowy</i>) (lekcja godzinna)	Jarosław Marek Rymkiewicz, <i>Ogród w Milanówku, sen zimowy</i> (s. 285–287) wiersz, eufemizm, topos, motyw ogrodu, oniryzm	• wypowiada się na temat świata ukazanego w wierszu; • zapoznaje się z definicją eufemizmu; • wskazuje w wierszu eufemizm; • wypowiada się na temat wymowy wiersza, • zapoznaje się z definicją motywu	• określa sytuację liryczną, uzasadnia, cytując tekst; • określa cechy świata ukazanego w wierszu; • nazywa uczucia osoby mówiącej; • rozpoznaje motywy występujące w wierszu; • definiuje pojęcie <i>eufemizm</i> ; • wskazuje wyraz bliskoznaczny dla eufemizmu; • wskazuje motyw ogrodu w różnych tekstach kultury	• opisuje wizerunek Boga ukazany w wierszu, odnosząc go do powszechnych wyobrażeń; • opisuje ogród ukazany w wierszu, odnosząc go do ogrodu Eden; • objaśnia znaczenia motywów ogrodu i snu w wierszu; • objaśnia wymowę wiersza; • objaśnia na przykładach, czym jest topos	• w wypowiedzi pisemnej interpretuje sensy sens symboliczny ogrodu i snu; • porównuje teksty kultury; • pisze charakterystykę porównawczą dwóch ogrodów; • porównuje przestrzeń ogrodu i wizerunek Boga w wierszach Rymkiewicza i Kochanowskiego
77. Perspektywa Boga i człowieka w liryce Stanisława Barańczaka (lekcja godzinna)	Stanisław Barańczak, <i>Widokówka z tego świata</i> (s. 293–294) Stanisław Barańczak – biogram (s. 288)	• wypowiada się na temat tytułu wiersza; • wyszukuje miejsca, w których podmiot mówiący zwraca się do adresata; • dzieli się wrażeniami czytelnictwami	• objaśnia znaczenie tytułu wiersza; • określa adresata wiersza; • określa podmiot mówiący w tekście; • nazywa uczucia podmiotu mówiącego;	• charakteryzuje adresata utworu i sposób jego konkretyzowania się w tekście; • charakteryzuje osobę mówiącą w wierszu; • opisuje relacje między nadawcą a odbiorcą w tekście;	• analizuje język wiersza i użyte środki poetyckie, nazywa ich funkcje; • formułuje przesłanie wiersza

			<ul style="list-style-type: none"> • opisuje graficzną stronę „widokówki” 	<ul style="list-style-type: none"> • segmentuje tekst, nadaje tytuły poszczególnym segmentom; • objaśnia sensy niedosłowne wiersza; • analizuje i interpretuje budowę wiersza 	
<p>78. Jak dostać pracę, czyli ćwiczymy tworzenie pism urzędowych (lekcja dwugodzinna)</p>	<p><i>Życiorys, CV, List motywacyjny</i> (podręcznik <i>Gramatyka i stylistyka</i>, s. 117–127) życiorys, CV (curriculum vitae), list motywacyjny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje swoimi słowami, czym są życiorys, CV, list motywacyjny; • redaguje życiorys i CV, korzystając ze schematu; • wskazuje stałe elementy tych form w przykładowych tekstach; • bierze udział w tworzeniu listu motywacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia układ życiorysu, CV, listu motywacyjnego; • zna stałe formuły pism urzędowych; • przypisuje życiorys, CV, list motywacyjny do określonego stylu funkcjonalnego; • omawia niezbędne zasady tworzenia CV; • określa stałe elementy budowy listu motywacyjnego; • omawia graficzną kompozycję listu motywacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje fikcyjne życiorysy i CV z zachowaniem stałych elementów budowy tych formy dokumentów 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje list motywacyjny
<p>Sprawdzian wiadomości nr 3 i jego omówienie (dwie godziny lekcyjne)</p>					
<p>79. Quo vadis Henryka Sienkiewicza jako powieść historyczna (lekcja godzinna) 80. Świat pogański i świat chrześcijański w Quo vadis Henryka Sienkiewicza (lekcja godzinna) 81. Wśród bohaterów Quo vadis Henryka Sienkiewicza (lekcja godzinna) 82. Co powoduje przemianę wewnętrzną człowieka? (Henryk Sienkiewicz, Quo</p>	<p>Henryk Sienkiewicz, <i>Quo vadis</i> (lektura do przeczytania w całości) <i>Quo vadis</i> – zadania do lektury (s. 96–101) Henryk Sienkiewicz – biogram (s. 93) kontekst historyczny (cesarstwo rzymskie w I w., czasy Nerona i początki chrześcijaństwa) Maria Jaczynowska, Danuta Musiał, Marek Stępień, <i>Historia starożytna</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z informacjami o autorze; • zapoznaje się z informacjami na temat epoki, której dotyczy powieść; • wypowiada się na temat czasu i miejsca akcji; • wymienia bohaterów; • wymienia zdarzenia zawarte w powieści; • wypowiada się na temat głównych postaci; • dzieli się wrażeniami czytelnictwymi; 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o czasach, których dotyczy powieść; • wskazuje pierwszoplanowych i drugoplanowych bohaterów powieści; • charakteryzuje główne postaci dzieła; • analizuje przebieg wskazanych wydarzeń w utworze; • nazywa uczucia bohaterów; • wskazuje cechy powieści historycznej; 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia konteksty historyczne dzieła; • analizuje motywacje bohaterów; • wypowiada się na temat różnych koncepcji miłości zawartych w dziele; • opisuje i charakteryzuje portrety Rzymian i chrześcijan zawarte w powieści; • wyjaśnia, dlaczego <i>Quo vadis</i> jest powieścią historyczną; • określa wymowę sceny walki Ursusa z bykiem, 	<ul style="list-style-type: none"> • zestawia koncepcje światopoglądowe Winicjusza i Petroniusza; • porównuje tekst powieści z tekstem popularnonaukowym, wyciągając wnioski na temat języka i stylu Sienkiewicza oraz sposobu ukazania przez pisarza prawdy historycznej; • porównuje portrety literackie par powieściowych; • porównuje tekst popularnonaukowy

AUTORKA: Anna Syguła

<p><i>vadis</i>) (lekcja godzinna) 83. Przyczyny światowej popularności <i>Quo vadis</i> Henryka Sienkiewicza (lekcja godzinna)</p>	<p>(fragmenty, s. 94–95) Aleksander Krawczuk, <i>Poczet cesarzy rzymskich</i> (fragmenty, s. 97, 99) powieść historyczna, artykuł hasłowy, tekst popularnonaukowy, wątek, fabuła</p>	<ul style="list-style-type: none"> • klasyfikuje utwór jako powieść historyczną; • wypowiada się na temat ulubionego bohatera; • wybiera, spośród podanych, określenia dotyczące problematyki powieści; • zapoznaje się z informacjami na temat adaptacji filmowych powieści Sienkiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia problematykę powieści 	<p>uwzględniając kontekst historyczny;</p> <ul style="list-style-type: none"> • objaśnia sens tytułu powieści; • wskazuje elementy potwierdzające filmowość powieści Sienkiewicza lub jej przeczące 	<p>z powieścią;</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzy kilkuzdaniowy artykuł hasłowego na temat kreowania świata i przeszłości przez autorów powieści historycznych; • charakteryzuje światopogląd postaci Piotra, Pawła i Petroniusza w kontekście wymowy utworu; • recenzuje adaptację powieści <i>Quo vadis</i>
<p>84. Dlaczego tak trudno zrozumieć stare teksty? (lekcja godzinna)</p>	<p><i>Archaizmy i archaizacja języka</i> (podręcznik <i>Gramatyka i stylistyka</i>, s. 43) archaizm, archaizacja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia własnymi słowami, czym są archaizmy; • objaśnia znaczenie archaizmów na podstawie przypisów lub słownika 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje archaizmy w tekście literackim; • zastępuje archaizmy wyrazami współczesnymi, korzystając z przypisów lub słownika; • tworzy współczesne formy gramatyczne wyrazów dawnych • wyjaśnia, na czym polega archaizacja 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: archaizm, archaizacja języka; • wyjaśnia (także na podstawie kontekstu) znaczenia archaizmów lub związków frazeologicznych zawierających archaizmy; • zastępuje archaizmy wyrazami współczesnymi; • wyjaśnia cel archaizacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje autorów, którzy stosowali archaizację języka w swoich utworach; • wypowiada się na temat funkcji stylistycznej archaizacji języka
<p>85. Czytamy scenopis (lekcja godzinna)</p>	<p>Jerzy Kawalerowicz, <i>Quo vadis</i> (fragmenty scenopisu, s. 323–327) <i>Scenariusz filmowy</i> (podręcznik <i>Gramatyka i stylistyka</i>, s. 86) scenariusz, scenopis, ujęcie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z informacjami o Jerzym Kawalerowiczu; • zapoznaje się z definicjami scenariusza i scenopisu; • czyta fragment scenopisu <i>Quo vadis</i> i wyszukuje jego odpowiednik w powieści Sienkiewicza; • czyta fragment scenariusza <i>Dekalogu I</i> Krzysztofa Kieślowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat różnic między pierwowzorem literackim a scenopisem 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między dwoma fragmentami scenariusza filmowego (<i>Dekalog I</i>); • przygotowuje fragment scenopisu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podobieństwa i różnice między pierwowzorem literackim a scenopisem; • opisuje szczegółowo ujęcie filmowe, korzystając z podanego schematu; • porównuje fragment filmu z fragmentem scenopisu
<p>86. Jak wzbogacić opowiadanie? (lekcja godzinna)</p>	<p><i>Opowiadanie</i> (podręcznik <i>Gramatyka i stylistyka</i>, s. 85–85) opowiadanie, dialog, opis,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje własnymi słowami, czym jest opowiadanie; • redaguje opowiadanie według podanego schematu; 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia różne typy opowiadań; • wskazuje sposoby wzbogacania opowiadania 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje opowiadanie, zawierające dialogi oraz poszerzone opisy (przedmiotów, postaci, przeżyć) 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje opowiadanie twórcze • świadomie wykorzystuje zabiegi wzbogacające

AUTORKA: Anna Syguła

	retrospekcja	<ul style="list-style-type: none"> • wprowadza dialogi do opowiadania; • zapoznaje się z różnymi sposobami wzbogacania wypowiedzi 			wypowiedź, np. retrospekcję; <ul style="list-style-type: none"> • buduje napięcie dzięki odpowiedniemu doborowi środków językowych
87. Lasem Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, czyli najkrótsza historia ludzkości (lekcja godzinna)	Krzysztof Kamil Baczyński, <i>Lasem</i> (s. 237) metafora	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat wiersza, próbuje określić jego problematykę; • wskazuje w wierszu metafory 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje osobę mówiącą w wierszu; • wskazuje metafory w wierszu i podejmuje próbę ich wyjaśnienia; • wypisuje z wiersza cytaty kluczowe dla jego wymowy 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje osobę mówiącą w wierszu; • objaśnia metaforyczną warstwę tekstu; • wskazuje konteksty pomocne w odczytaniu wiersza; • zapisuje refleksje na temat wiersza, ilustrując je cytatami 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje symbole zawarte w wierszu; • interpretuje wiersz w kontekście biograficznym i historycznym
88. Odkrywanie na nowo człowieka i świata (Tadeusz Różewicz, <i>Jak dobrze</i>) (lekcja godzinna)	Tadeusz Różewicz, <i>Jak dobrze</i> (s. 254) wyraz o znaczeniu ogólnym, wyraz bliskoznaczny	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z informacjami o autorze; • wprowadza do tekstu znaki interpunkcyjne; • czyta głośno, odzwierciedlając wprowadzoną warstwę interpunkcyjną; • wypowiada się na temat języka utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje swoje wrażenia dotyczące języka wiersza; • nazywa uczucia podmiotu lirycznego; • zastępuje wyraz o znaczeniu ogólnym wyrazami bliskoznacznymi; • dostrzega słowa wyróżnione przez poetę 	<ul style="list-style-type: none"> • określa sytuację liryczną; • określa zasadę kompozycyjną strof wiersza; • dookreśla życiowe doświadczenia osoby mówiącej związane z przeszłością i teraźniejszością 	<ul style="list-style-type: none"> • określa kontekst historyczny; • formułuje przesłanie utworu w odniesieniu do biografii autora
89. Powstanie warszawskie okiem cywila (lekcja dwugodzinna)	Miron Białoszewski, <i>Pamiętnik z powstania warszawskiego</i> (fragmenty, s. 124–131) Miron Białoszewski – biogram (s. 123) pamiętnik, dziennik, narracja pierwszoosobowa	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z informacjami na temat Mirona Białoszewskiego; • czyta tekst wraz z przypisami, wyszukując potrzebne informacje; • opowiada o swoich wrażeniach czytelnicy; • cytuje fragmenty opisujące przeżycia narratora; • wymienia bohaterów; • określa tekst jako pamiętnik 	<ul style="list-style-type: none"> • określa czas i miejsce wydarzeń; • określa rodzaj narracji i typ narratora; • określa tematykę kolejnych części tekstu; • wymienia cechy pamiętnika; • dostrzega specyficzne cechy języka utworu; • proponuje inną wersję tytułu, uzasadnia ją 	<ul style="list-style-type: none"> • proponuje tytuły dla poszczególnych części tekstu, uwzględniając wskazany styl; • określa kontekst historyczny; • opowiada o przeżyciach i uczuciach bohaterów; • wyjaśnia różnice między pamiętnikiem a dziennikiem; • charakteryzuje język i styl utworu; • dostrzega ogólny sens utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje artystyczne konsekwencje wybranego przez autora stylu i języka, w kontekście wypowiedzi Białoszewskiego
90. O kolokwializmach (lekcja godzinna)	<i>Kolokwializmy</i> (podręcznik <i>Gramatyka i stylistyka</i> , s. 53–54) Wisława Szymborska,	<ul style="list-style-type: none"> • określa własnymi słowami, czym są kolokwializmy; • podaje przykłady kolokwializmów 	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje kolokwializm; • wskazuje kolokwializmy w wierszu Szymborskiej; • zastępuje kolokwializmy 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat zasad dotyczących stosowania kolokwializmów w wypowiedzi; 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zjawisko stylizacji na język potoczny w literaturze

AUTORKA: Anna Syguła

	<i>Nieczytanie</i> (s. 54)		wyrazami właściwymi dla języka literackiego	• określa funkcję kolokwializmów w wierszu Szymborskiej	
91. Koniec? A co będzie później? (Czesław Miłosz, <i>Piosenka o końcu świata</i>) (lekcja godzinna)	Czesław Miłosz, <i>Piosenka o końcu świata</i> (s. 248–250) Apokalipsa św. Jana (s. 248) Hans Memling, <i>Sąd Ostateczny</i> , między 1467 a 1471 (s. 250) parafraza, aluzja literacka	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z fragmentem Apokalipsy św. Jana; • opisuje swoje wrażenia po przeczytaniu wiersza; • wie, że wiersz nawiązuje do motywu biblijnego; • wskazuje osobę mówiącą w wierszu; • opisuje wygląd zaprezentowanego świata 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje i uzasadnia swoje wrażenia po przeczytaniu wiersza; • wskazuje wersy, w których bezpośrednio pojawiają się nawiązania do motywu biblijnego, komentuje ich zawartość treściową; • opisuje bohaterów wiersza; • nazywa cechy prezentowanego świata, wskazuje i nazywa poetyckie środki wywołujące efekty plastyczne i dynamiczne; • definiuje pojęcia: <i>parafraza</i>, <i>aluzja literacka</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje dziedzinę sztuki, która mogłaby odzwierciedlić świat przedstawiony w wierszu, uzasadnia swoją opinię; • analizuje język wiersza; • wyjaśnia, jaka wizja końca świata została przedstawiona w wierszu; • relacjonuje zachowanie się ludzi, odtwarza ich sposób myślenia 	<ul style="list-style-type: none"> • zestawia wiersz z tekstem biblijnym, analizuje język obu tekstów; • formułuje wnioski, dotyczące wizji apokalipsy w obu utworach; • decyduje, czy tekst jest parafrazą, czy aluzją literacką, uzasadnia swoje zdanie; • formułuje wnioski interpretacyjne dotyczące znaczeń utworu; • zestawia wiersz z obrazem Memlinga
92. „Który skrzywdziłeś człowieka prostego...” (lekcja godzinna)	Czesław Miłosz, <i>Który skrzywdziłeś</i> (s. 244–245) Czesław Miłosz – biogram (s. 243–244) Ewangelia według św. Mateusza (fragment, s. 244) przypowieść	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z informacjami na temat Czesława Miłosza; • czyta fragment Ewangelii według św. Mateusza; • nazywa formę, w jakiej wypowiada się podmiot liryczny; • odczytuje zwroty pozwalające rozpoznać adresata; • nazywa i charakteryzuje adresata; • cytuje fragment wiersza dotyczący roli poety 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę wiersza; • charakteryzuje otoczenie nadawcy; • charakteryzuje otoczenie adresata wypowiedzi; • ustala, czego dotyczy fragment o charakterze przestrogi 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia sens fragmentu Ewangelii według św. Mateusza; • określa kontekst historyczny; • wyjaśnia, jak osoba mówiąca pojmuje rolę poety; • opisuje postawę moralną podmiotu lirycznego; • rozwija wybrane sformułowanie 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje język wiersza z językiem fragmentu Ewangelii, wyciąga wnioski; • wyjaśnia, na jakiej podstawie wiersz można zaliczyć do tekstów lirycznych
93. Poszukiwania pokoleń w poezji Boba Dylana (lekcja godzinna)	Bob Dylan, <i>Odpowiedź gwizdze wiatr</i> , <i>Pukam do nieba bram</i> (s. 302–304) Bob Dylan – biogram (s. 303) piosenka, protest song,	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z informacjami o autorze; • wypowiada się na temat wierszy; • słucha muzycznych wykonań utworów; 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje osobę mówiącą w wierszach; • określa sytuację liryczną w wierszach; • parafrazuje tekst wiersza <i>Odpowiedź gwizdze wiatr</i>; 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia związek formy wierszy z charakterem osoby mówiącej; • określa charakter wypowiedzi lirycznej, uzasadnia; • formułuje wymowę utworów 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia wpływ interpretacji muzycznej Dylana na warstwę znaczeń w tekście; • projektuje wideoklip do piosenki <i>Odpowiedź gwizdze wiatr</i>

AUTORKA: Anna Syguła

	paralelizm składniowy, refren, apostrofa, wideoklip	<ul style="list-style-type: none"> • czyta definicję wideoklipu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje kluczowe dla siebie słowa wiersza <i>Odpowiedź gwiżdże wiatr;</i> • określa nastrój melodii do utworów 		
94. Językowe demaskowanie rzeczywistości (Stanisław Barańczak, <i>Pan tu nie stał</i>) (lekcja godzinna)	Stanisław Barańczak, <i>Pan tu nie stał</i> (s. 289–290) Stanisław Barańczak – biogram (s. 288) związek frazeologiczny	<ul style="list-style-type: none"> • czyta informacje o autorze; • na podstawie tekstu i słownika frazeologicznego wypisuje zwroty frazeologiczne z czasownikiem <i>stać</i>, objaśnia je; • wypowiada się na temat wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca tytuły artykułów prasowych; • określa nadawcę i odbiorcę wypowiedzi, określa dosłownie sytuację, w jakiej się znajdują 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża opinię na temat wykorzystania w tytułach związków frazeologicznych, uzasadnia; • próbuje scharakteryzować nadawcę i odbiorcę wypowiedzi lirycznej, określa relacje między nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje w interpretacji tekstu odpowiednie konteksty • wyjaśnia znaczenia wynikające z przekształcenia zwrotów frazeologicznych; • komentuje przenośne znaczenia utworu; • wypowiada się na temat warsztatu poetyckiego Stanisława Barańczaka
95. Gry i zabawy językowe na widokówkach z tego świata. Jak czytać wiersze Barańczaka? (lekcja godzinna)	<i>Czytelnik między sprzecznościami – o czytaniu wierszy (nie tylko Stanisława Barańczaka)</i> (s. 295–300) symbol, antyteza, paradoks Stanisław Barańczak, <i>Daję ci słowo, że nie ma mowy</i> (fragment, s. 296) Stanisław Barańczak, <i>Skoro już musisz krzyżeć, rób to cicho</i> (fragment, s. 298) Stanisław Barańczak, <i>Wypełnić czytelnym pismem</i> (fragment, s. 299)	<ul style="list-style-type: none"> • czyta tekst ze zrozumieniem, wyodrębniając informacje związane ze specyfiką twórczości Stanisława Barańczaka 	<ul style="list-style-type: none"> • wyodrębnia w tekście nazwy wykorzystywanych przez Barańczaka środków stylistycznych, wyjaśnia, na czym polega ich stosowanie; • wyjaśnia pojęcia: <i>symbol</i>, <i>paradoks</i>, <i>antyteza</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega specyfika języka poezji Stanisława Barańczaka 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje język poezji Stanisława Barańczaka w formie rozbudowanej wypowiedzi; • w podanych fragmentach odszukuje przykłady zjawisk charakterystycznych dla poezji Stanisława Barańczaka, odczytuje zawarty w nich sens
96. Czy my ich przypadkiem nie znamy? (Sławomir Mrozek, <i>Na pełnym morzu</i>) (lekcja dwugodzinna)	Sławomir Mrozek, <i>Na pełnym morzu</i> (fragmenty, s. 313–319) Sławomir Mrozek – biogram (s. 312) manipulacja językowa, wywiad, jednoaktówka, perswazja	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z informacjami o autorze; • opowiada o swoich wrażeniach czytelniczych; • określa tematykę utworu; • określa elementy świata przedstawionego; • wie, czym jest jednoaktówka 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje fragmenty pozwalające scharakteryzować bohaterów; • określa cel działania każdej postaci; • formułuje wypowiedzi w imieniu bohaterów; • używa pojęć <i>manipulacja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zaskakujące elementy świata przedstawionego; • określa charakter świata przedstawionego; • charakteryzuje bohaterów i na tej podstawie formułuje problem utworu; 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje język bohaterów; • wyjaśnia, na czym polega manipulacja językowa uprawiana przez jednego z bohaterów; • wyjaśnia, czy utwór można uznać za komedię; • przedstawia dokładny

AUTORKA: Anna Syguła

			językowa oraz perswazja; • wskazuje bohatera, który uprawia manipulację językową; • uzupełnia tekst sztuki; • podaje ogólną propozycję inscenizacji utworu	• wyjaśnia, czym jest manipulacja językowa, a czym perswazja; • wskazuje przykłady perswazyjnego użycia języka; • przeprowadza wywiady z bohaterami utworu	projekt inscenizacji utworu • pisze rozprawkę na zadany temat
97. Dziwny zamek w Pirenejach (lekcja godzinna)	René Magritte <i>Zamek w Pirenejach</i> (s. 320–322)	• czyta tekst, zapoznając się z informacjami na temat autora i dzieła; • wymienia elementy krajobrazu przedstawionego na obrazie, korzystając z informacji zawartych w tekście; • wyszukuje w tekście informacje na temat kompozycji obrazu; • wypowiada się na temat tytułu obrazu	• nazywa cechy wyglądu poszczególnych elementów krajobrazu; • formułuje pytania dotyczące tego, co uznaje za zaskakujące, dziwne, niezwykle na obrazie; • wyjaśnia związek tytułu obrazu z jego warstwą przedstawieniową	• wskazuje centralny element obrazu; wyjaśnia, z czego wynika jego niezwykłość; • omawia malarskie środki prezentacji	• określa relacje kompozycyjne wszystkich elementów przedstawionych na obrazie; • objaśnia elementy o znaczeniu symbolicznym; • wypowiada się na temat swojego rozumienia znaczeń wynikających z obrazu
98. Gdy się ludzi ocenia... (Marian Hemar, <i>Teoria względności</i>) (lekcja godzinna)	Marian Hemar, <i>Teoria względności</i> (s. 227–229) satyra	• wypowiada się na temat wiersza; • próbuje określić problem przedstawiony w utworze	• charakteryzuje osobę mówiącą; • opracowuje katalog cech i zachowań bohaterów wiersza; • określa tematykę wiersza; • określa charakter utworu Hemara; • proponuje alternatywny tytuł dla wiersza	• formułuje myśl wyrażającą główny przekaz wiersza; • objaśnia kompozycje wiersza; • przedstawia innymi słowami puentę wiersza; • wskazuje w tekście elementy satyryczne	• omawia związek między tytułem wiersza Hemara a teorią względności Alberta Einsteina
99. Oskar i Pani Róża, czyli opowieść o życiu i umieraniu (lekcja dwugodzinna) 100. Oskar i przyjaciele (lekcja godzinna) 101. Życie jest cudem (Éric-Emmanuel Schmidt, <i>Oskar i pani Róża</i>) (lekcja godzinna)	Éric-Emmanuel Schmidt, <i>Oskar i pani Róża</i> (lektura do przeczytania w całości) <i>Oskar i pani Róża</i> – zadania do lektury (s. 133–134) Éric-Emmanuel Schmidt – biogram (s. 132) opowieść, plakat teatralny	• zapoznaje się z informacjami o autorze; • wyszukuje w tekście wskazane informacje; • określa czas i miejsce akcji; • opowiada o swoich wrażeniach czytelniczych; • wskazuje głównych bohaterów;	• wymienia i opisuje elementy świata przedstawionego; • analizuje przebieg wybranych wydarzeń; • wskazuje kulminacyjny moment opowiadania, uzasadnia wybór; • charakteryzuje bohaterów; • określa temat utworu;	• określa motywacje bohaterów; • określa problemy podejmowane przez opowiadanie; • objaśnia, w jaki sposób wpłynęła na Oskara przyjaźń z Różą; • kwalifikuje gatunkowo utwór, uzasadniając;	• pisze rozprawkę na zadany temat; • wskazuje i objaśnia symboliczne znaczenie zawartych w opowiadaniu motywów; • określa związek między językiem utworu, fabułą opowieści a jej odbiorcą;

AUTORKA: Anna Syguła

		<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o wydarzeniach zawartych w opowiadaniu; • wypowiada się na temat sensu zapisywania swoich myśli i uczuć; • wypowiada się na temat tytułu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypisuje z tekstu zdania o charakterze sentencji 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje refleksje na temat odbiorców tekstu; • gromadzi argumenty, przygotowując swój głos w dyskusji 	<ul style="list-style-type: none"> • zestawia opowieść Schmidta i <i>Malego Księcia</i> Antoine'a de Saint-Exupéry'ego; • układa komentarz do przedstawień plastycznych związanych z utworem
<p>102. Chwila zadumy (Adam Mickiewicz, *** [Nad wodą wielką i czystą...]) (lekcja godzinna)</p>	<p>Adam Mickiewicz, ***[Nad wodą wielką i czystą...] (s. 215–216) poezja refleksyjna Thomas Fearnley, <i>Slindebirken</i> (1839), s. 216</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia elementy opisanego krajobrazu; • wypisuje czasowniki związane z osobą mówiącą 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje statyczne i dynamiczne elementy krajobrazu; • ustala znaczenia sugerowane przez czasowniki, łączy je z życiem człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje język utworu; • odczytuje symboliczne znaczenia związane z poszczególnymi elementami natury; • odtwarza i komentuje sytuację liryczną przedstawioną w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia i komentuje poetycki obraz natury w utworze; • odtwarza refleksje osoby mówiącej, ustala, czego dotyczą; • formułuje opinię na temat roli poety zaprezentowanej w wierszu; • uzasadnia, że wiersz zalicza się do poezji refleksyjnej; • wskazuje podobieństwa między lirykiem Mickiewicza a obrazem Fearnleya
<p>Sprawdzian wiadomości nr 4 i jego omówienie (dwie godziny lekcyjne)</p>					
<p>103. Kiedy spojrzymy wstecz... (Czesław Miłosz, <i>Tak mało</i>) (lekcja godzinna)</p>	<p>Czesław Miłosz, <i>Tak mało</i> (s. 246–247)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa temat wiersza; • wyjaśnia, kto mógłby wypowiadać słowa wiersza; • nazywa uczucia; • odczytuje fragmenty wiersza, które należy rozumieć metaforycznie 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę wiersza; • wartościuje uczucia pozytywnie lub negatywnie; • rozpoznaje i nazywa motywy kulturowe i mitologiczne 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia sens podanego sformułowania; • wyjaśnia znaczenie motywów, korzystając z przypisów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaką ocenę świata i własnego losu prezentuje podmiot liryczny; • wyjaśnia metaforyczny charakter przywołanych motywów
<p>104. Zmęczony poeta, czyli spotkanie z wierszem Tadeusza Różewicza (lekcja godzinna)</p>	<p>Tadeusz Różewicz, <i>Przyszli żeby zobaczyć poetę</i> (s. 257–260) Pablo Picasso, <i>Portret poety</i>, 1902 (s. 258) wewnętrzna mowa czytelnika, kontekst utworu, wiersz wolny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem informacje zawarte w dopisku <i>Zanim przeczytasz</i> • określa sytuację liryczną w wierszu; • wypowiada się na temat wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje swoje wrażenia czytelnicze; • nazywa uczucia, przeżycia i refleksje podmiotu lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje <i>wewnętrzna mowa czytelnika</i>; • interpretuje wskazane fragmenty wiersza • formułuje wnioski płynące z lektury wiersza; • omawia formę wiersza i jej wpływ na wrażenia czytelnicze 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wypowiedź na temat wymowy wiersza; • formułuje refleksje na temat roli poety i poezji w życiu społeczeństwa • porównuje bohatera literackiego i postać na obrazie Pabla Picassa

AUTORKA: Anna Syguła

<p>105. Zagubiona dusza Pana Cogito (rozważania wokół wiersza Zbigniewa Herberta) (lekcja godzinna)</p>	<p>Zbigniew Herbert, <i>Dusza Pana Cogito</i> (s. 271–272)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia tradycyjne rozumienie tytułowego pojęcia; • wyodrębnia dwie sytuacje, w których zaprezentowany został Pan Cogito jako bohater liryczny; • ocenia bohatera lirycznego, wykorzystując podane określenia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest dusza Pana Cogito i czym różni się od swoich poprzedniczek; • identyfikuje tytułowego bohatera, wskazując ujawniające go wersy; • prezentuje Pana Cogito jako bohatera utworu w obydwu przedstawionych sytuacjach; • odczytuje część wiersza, która wydaje się najważniejsza dla jego wymowy 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje synonimy tytułowego pojęcia; • dostrzega uosobienie jako poetycki sposób przedstawienia abstrakcyjnego pojęcia, wskazuje je w tekście; • charakteryzuje czasy, w których żyje Pan Cogito; • wypowiada się na temat wymowy wiersza; • układa w imieniu Pana Cogito ogłoszenie do gazety 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia cel zastosowania uosobienia; • układa monolog-wyznanie Pana Cogito; • przedstawia swoją interpretację utworu
<p>106. O duchowych i rzeczywistych podróżach (Zbigniew Herbert, <i>Modlitwa Pana Cogito – podróżnika</i>) (lekcja godzinna)</p>	<p>Zbigniew Herbert, <i>Modlitwa Pana Cogito – podróżnika</i> (s. 264–267) motyw podróży, apostrofa Cyprian Norwid, <i>Pielgrzym</i> (utwór spoza podręcznika)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie nazwy bohatera lirycznego; • cytuje apostrofę; • nazywa adresata wypowiedzi; • określa charakter wiersza (modlitwa); • odczytuje zwroty i wyrażenia charakterystyczne dla modlitwy; • podaje synonimy słowa <i>piękny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przywołuje postać bohatera lirycznego; • charakteryzuje bohatera lirycznego; • wyodrębnia z tekstu wypowiedzi o charakterze podziękowania i prośby; • odtwarza sytuacje związane z przywołanymi postaciami; • cytuje fragmenty pozwalające określić stosunek podmiotu lirycznego do świata; • rozpoznaje i nazywa motywy; • wypisuje z tekstu nazwiska rzeczywistych postaci, nazwy miejscowości, budowli 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia charakter wiersza (modlitwa); • podaje przykłady utworów o podobnym charakterze; • uzasadnia niecodziennosc modlitwy zawartej w wierszu; • wyjaśnia myślową zawartość podziękowań i prośb; • określa stosunek podmiotu lirycznego do świata; • przygotowuje głos w dyskusji 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia sposób wartościowania świata przez podmiot liryczny; • wyjaśnia symboliczne znaczenia wskazanych motywów; • porównuje postać pielgrzyma z wiersza Norwida z Panem Cogito; • na podstawie poznanych wierszy redaguje notkę biograficzną o Panu Cogito
<p>107. Siła reportażu (lekcja dwugodzinna)</p>	<p>Marek Miller, <i>Reporterów sposób na życie</i> (s. 148–149) Marek Miller – biogram (s. 148)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z informacjami o autorach; • czyta teksty, wyszukując potrzebne informacje; • zapoznaje się z definicją 	<ul style="list-style-type: none"> • wyodrębnia w tekstach fragmenty mówiące o cechach reportażu; • wyjaśnia, kiedy tekst można nazwać reportażem; 	<ul style="list-style-type: none"> • wyodrębnia fragmenty o charakterze komentarza autorskiego; • nazywa cechy charakteru przydatne w pracy reportera; 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia definicję reportażu; • wyjaśnia, na czym polega specyfika reporterskiego oglądu świata;

AUTORKA: Anna Syguła

	Ryszard Kapuściński, <i>Imperium</i> (fragmenty, s. 173–181) Ryszard Kapuściński – biogram (s. 172) reportaż, reportaż prasowy, reportaż literacki, paradoks, opowiadanie, fikcja literacka	reportażu, odtwarza ją; • odtwarza główne realia przedstawione w tekstach; • określa temat tekstów; • wskazuje zwroty, pozwalające rozpoznać autora-narratora; • wymienia cechy reportażu literacka	• rozpoznaje w tekstach cechy reportażu; • rozpoznaje motywy obecne w tekście Kapuścińskiego; • wskazuje różnice między literaturą faktu i literaturą piękną; • rozróżnia reportaż i reportaż literacki; • gromadzi informacje związane z autorem-narratorem	• omawia relacje autora z opisywaną przez niego rzeczywistością; • wyjaśnia wskazany paradoks; • wyjaśnia, czym cechuje się reportaż literacki	• określa związki i relacje między wszystkimi informacjami w tekście; • komentuje refleksje autora na temat opisywanej rzeczywistości; • uzasadnia, dlaczego tekst jest reportażem literackim
108. Poznać samego siebie, uczyć się człowieka... (lekcja godzinna)	Jerzy Liebert, <i>Morze i wino</i> , *** [Uczę się ciebie, człowieku...] (s. 232, 233)	• wypowiada się na temat incipitu wiersza *** [Uczę się ciebie, człowieku...]; • wypowiada się na temat wiersza <i>Morze i wino</i>	• charakteryzuje sytuację liryczną ukazaną w wierszach; • wskazuje nadawcę i odbiorcę wiersza <i>Morze i wino</i> ; • dzieli wiersz <i>Morze i wino</i> na część opisową i refleksyjną; • interpretuje wybrane fragmenty wiersza	• objaśnia znaczenie incipitu wiersza *** [Uczę się ciebie, człowieku...], łącząc go z podjętą w utworze problematyką; • formułuje przesłanie utworów	• pisze pracę pisemną na zadany temat; • dokonuje przekładu intersemiotycznego, projektując obraz na podstawie wiersza <i>Morze i wino</i>
109. Nowy wspaniały świat – jeszcze wizja przyszłości czy już diagnoza współczesnego świata? (lekcja godzinna)	Aldous Huxley, <i>Nowy, wspaniały świat</i> (fragmenty, s. 136–142) Aldous Huxley – biogram (s. 135) literatura fantastycznonaukowa (science fiction), ironia, utopia, antyutopia	• zapoznaje się z informacjami o autorze; • wypowiada się na temat obrazu świata w powieści; • odtwarza proces stwarzania człowieka przedstawiony we fragmencie; • cytując, wskazuje cele, którym ma służyć działalność opisanego laboratorium; • podejmuje próbę oceny przedstawionego w tekście świata; • zapoznaje się z definicjami utopii, antyutopii, literatury	• określa czas przedstawionych wydarzeń, uzasadnia swą opinię odwołaniami do tekstu; • określa miejsce wydarzeń, przytacza i komentuje związane z nim cytaty; • określa stosunek narratora do świata przedstawionego, uzasadnia; • przedstawia własną ocenę świata opisanego w utworze; • wskazuje w utworze cechy literatury fantastycznonaukowej	• wyodrębnia wypowiedzi bohaterów, na tej podstawie określa ich stosunek do rzeczywistości, w której się znajdują; • przedstawia wpływ techniki na życie ludzi; • uzasadnia, że utwór jest antyutopią; • wskazuje i uzasadnia sposób oddziaływania antyutopii literackiej; • pisze opowiadanie inspirowane powieścią Huxleya;	• na podstawie wypowiedzi narratora określa jego stosunek do opisywanego świata; • komentuje i ocenia wpływ techniki, wynalazków na życie ludzi w opisanym świecie; • odnosi się do komentarza literaturoznawcy; • pisze reportaż inspirowany powieścią Huxleya; • wnikliwie rozważa wskazany problem w wypowiedzi argumentacyjnej

AUTORKA: Anna Syguła

		fantastycznonaukowej		• pisze rozprawkę na zadany temat	
110. W krainie lansu i glansu, czyli dlaczego lzy w kinie płyną łatwiej? (lekcja godzinna)	Stanisław Barańczak, <i>Lzy w kinie</i> (s. 291–292)	<ul style="list-style-type: none"> • wyodrębnia w tekście stwierdzenia o charakterze realistycznym i metaforycznym; • wyjaśnia, co mogą oznaczać lzy, przez jakie uczucia są wywoływane 	<ul style="list-style-type: none"> • określa charakter wypowiedzi osoby mówiącej, uzasadnia, cytując fragmenty tekstu; • dostrzega zestawienie ekranu kinowego z konfesjonałem, wskazuje w tekście sygnały tego zestawienia 	<ul style="list-style-type: none"> • wydobywa znaczenia wynikające z zestawienia ekranu i konfesjonału; • ocenia idiom poetycki Barańczaka z punktu widzenia odbioru czytelniczego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób osoba mówiąca ocenia świat uczuć współczesnego człowieka; uzasadnia, z czego wynika ta ocena; • analizuje i ocenia język i wersyfikację utworu
111. Gdy zdjęcia połączę montażem – wtedy film mój pokażę (lekcja godzinna)	<i>Montaż, czyli zagęszczanie filmowego świata</i> (s. 338–341) montaż filmowy, ujęcie, plan filmowy, sekwencje zagęszczone	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem tekst; • używa pojęcia <i>plan filmowy</i>; • wyjaśnia, na czym polega <i>montaż filmowy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia rodzaje planów filmowych; • wyjaśnia różnice między rodzajami planów filmowych; • wymienia różne typy montażu filmowego; • wyjaśnia, czym są <i>sekwencje zagęszczone</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia różnice między różnymi typami montażu; • wymienia efekty osiągnięte dzięki montażowi; • wymienia gatunki filmu, w których najczęściej wykorzystywany jest montaż równoległy 	<ul style="list-style-type: none"> • dobiera rodzaje montażu do projektowanych ujęć filmowych; • sporządza fragment scenopisu kilku ujęć filmowych; • przedstawia fragment fabuły nieistniejącego filmu, który uzasadniałby użycie sekwencji zagęszczonych
112. Hybrydy w kinie, czyli rzecz o krzyżówkach (lekcja godzinna)	Marek Hendrykowski, <i>Skrzyżowanie mimo wszystko. Filmowe hybrydy gatunkowe</i> (s. 334–337) gatunek filmowy, hybryda gatunkowa, synkretyzm	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z informacjami o autorze; • czyta tekst, wyszukując potrzebne informacje; • wyodrębnia z tekstu fragment zawierający definicję pojęcia <i>hybryda</i>, na jego podstawie wyjaśnia to pojęcie własnymi słowami 	<ul style="list-style-type: none"> • przypomina nazwy gatunków filmowych; • wyjaśnia, jakie elementy pomieszano ze sobą we wskazanych w tekście filmach; • zestawiając gatunki filmowe, proponuje filmy będące hybrydami gatunkowymi; • przypomina pojęcie <i>synkretyzm</i>; wyjaśnia, czym różni się ono od pojęcia <i>hybryda</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przypomina cechy znanych gatunków filmowych; • klasyfikuje gatunkowo ostatnio obejrzone filmy; • określa czas powstania tekstu; • na podstawie fotosów z podręcznika i odpowiednich fragmentów tekstu omawia przykłady filmowych gatunków hybrydowych; • uzasadnia słusność wybranego stwierdzenia w formie przemówienia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na jakie zapotrzebowanie widzów odpowiadają hybrydy gatunkowe; • wskazuje w obejrzanym filmie przykłady łączenia gatunków; • formułuje własną opinię na temat wartości lub jej braku filmowych hybryd gatunkowych
113. Każdy może oceniać... O recenzji teatralnej i filmowej	<i>Przybyłem, zobaczyłem i... napisałem recenzję</i> (s. 344–345)	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia recenzję od innych form wypowiedzi; • wyodrębnia części 	<ul style="list-style-type: none"> • określa zawartość tematyczną kolejnych części; • wybiera elementy dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia elementy, których nie musi zawierać recenzja; • wymienia cechy recenzji 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa odmiany języka, jakimi posługują się recenzenci;

AUTORKA: Anna Syguła

(lekcja godzinna)	recenzja	kompozycyjne recenzji; • sporządza listę tematów, którymi zajmują się autorzy recenzji;	podlegające ocenie; • układa plan, gromadzi słownictwo; • na podstawie podanego planu redaguje recenzję	i powinności recenzenta; • stosuje w recenzji wyrazy oceniające i środki językowe uwypuklające opinię	• redaguje recenzję, zachowując wszystkie cechy formy wypowiedzi i stosując bogate słownictwo oceniające i wartościujące
114. Sztuka sceny, sztuka ekranu – powtórzenie wiadomości (lekcja godzinna)	infografika: <i>Teatr</i> (s. 310–311) <i>Sztuka sceny i sztuka ekranu</i> – sprawdzian (s. 348–350)	• wymienia różne formy teatralne; • rozpoznaje gatunek streszczanych filmów; • rozwija umiejętność dostrzegania scen symbolicznych w filmie	• wskazuje i omawia różne formy teatralne; • rozpoznaje gatunki filmowe (gatunek klasyczny, gatunek hybrydowy)	• sporządza szkic scenariusza (w formie planu wydarzeń); • proponuje sceniczną realizację fragmentu utworu prozatorskiego	• interpretuje sceny symboliczne w filmie; • tworzy scenkę dramatyczną zgodnie z podanych wskazówkami
Sprawdzian diagnostyczny na zakończenie nauki w klasie 8 i jego omówienie (dwie godziny lekcyjne)					
115. Czy kino ma jeszcze szansę? (lekcja godzinna)	<i>Co się stanie z filmem? A z kinem?</i> (s. 346–347) artykuł	• czyta cicho ze zrozumieniem, mając na uwadze informacje podane w tekście; • podaje przyczynę zmniejszenia się liczby widzów kinowych w drugiej połowie XX wieku; • wyodrębnia z tekstu fragment wyjaśniający pojęcie filmowej metafory, na tej podstawie wyjaśnia własnymi słowami, na czym polega filmowa metafora	• określa problematykę tekstu; • wyjaśnia, jakie jest stanowisko autora w kwestii przyszłości kina i telewizji; • wymienia środki języka filmowego wykorzystywane do budowania metafory; • układa tekst apelu w sprawie zachowania / szybszego zlikwidowania klasycznej telewizji	• sporządza listę filmów, które są dziełami sztuki, uzasadniając swoje wybory; • na podstawie przykładów podanych w tekście wyjaśnia powstawania filmowej metafory; • pisze refleksję na temat kina i filmów przyszłości	• wskazuje na zamieszczonych przy tekście fotosach sposoby budowania ukrytych znaczeń, omawia te znaczenia; • pisze artykuł w obronie kina
116. Świat w mediach – realny czy wykreowany? (lekcja godzinna)	<i>Świat w mediach – realny czy wykreowany?</i> (s. 360–362)	• czyta cicho ze zrozumieniem, mając na uwadze informacje podane w tekście; • wymienia środki przekazu charakterystyczne dla kultury masowej	• wyjaśnia pojęcie <i>globalna wioska</i> ; • wlicza korzyści i zagrożenia związane ze środkami masowego przekazu; • odpowiada na pytania wybrane z tekstu	• wyjaśnia, czym jest kultura masowa; • pisze list otwarty w sprawie zawartości programu telewizji publicznej lub komercyjnej	• przedstawia swój głos w dyskusji na temat środków masowego przekazu • opracowuje poradnik <i>Jak żyć z telewizją / internetem</i>

<p>117. Bądź świadomym telewidzem! (lekcja godzinna)</p>	<p>infografika: <i>Telewizja wczoraj i dziś</i> (s. 352–353) <i>Czym jest kultura popularna?</i> (s. 354) <i>Przez medialne światy – sprawdzian</i> (s. 363–364) kultura popularna (popkultura), kultura masowa, kicz, telegatunki (serial, telenowela, sitcom, reality show, wideoklip), stylizacja, rozprawka, przemówienie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta tekst, mając na uwadze zawarte w nim informacje; • czyta definicję kiczu; • wypowiada się na temat kultury popularnej; • wymienia telegatunki 	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcia: <i>kultura popularna, kicz, telegatunki</i>; • wymienia cechy telegatunków; • przygotowuje wypowiedź argumentacyjną na wskazany temat; • redaguje hasła reklamowe; • przekształca teksty, pomijając czasowniki o charakterze nakłaniającym 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o genezie kultury popularnej; • wskazuje cechy kultury popularnej; • wskazuje przykłady negatywnego oddziaływania telegatunków; • tworzy plan relacji z otwarcia sali gimnastycznej, dobiera odpowiedni typ tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia zjawisko kultury popularnej; • tworzy scenopis relacji z koncertu; • ocenia wiarygodność światów prezentowanych w różnych gatunkach medialnych (np. wideoklipie, grze komputerowej, elektronicznej wersji gazety lub czasopisma, Wikipedii)
<p>118. Żyć w harmonii ze światem (lekcja godzinna)</p>	<p>Czesław Miłosz, <i>Dar</i> (s. 251–252)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta kilkakrotnie wiersz; • dzieli się wrażeniami czytelnictwami; • wypowiada się na temat języka wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega, że w wierszu każde zdanie mieści się w obrębie wersu; • wymyśla rozwinięcie tytułu wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia sytuację liryczną przedstawioną w wierszu; • interpretuje tytuł wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • określa konsekwencje artystyczne wyboru formy wiersza i języka; • parafrazuje fragmenty wiersza; • analizuje i omawia kompozycję wiersza; • podaje tezę interpretacyjną wiersza

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności wykraczają poza wymagania na ocenę bardzo dobrą i sytuują się na poziomie ponadprogramowym. Uczeń taki prezentuje wysoki poziom wiedzy w zakresie szeroko rozumianej humanistyki. Samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literackie, sięga po teksty popularnonaukowe, naukowe i publicystyczne i potrafi je funkcjonalnie wykorzystać. Samodzielnie analizuje i interpretuje inne teksty kultury. Formułuje problemy, samodzielnie proponuje sposoby ich rozwiązania. Ma wysoką świadomość językową. Tworzy bezbłędne wypowiedzi ustne i pisemne.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych. Nie potrafi, nawet z pomocą nauczyciela, wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak wiedzy i umiejętności wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu.